

Vlaams
Parlement

vergadering **C230**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 19 mei 2016

VERSIE VOOR EINDREDACTIE

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Martine Fournier aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de afschaffing van jobbeurzen door VDAB – 1720 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de rendabiliteit van dienstenchequebedrijven en de eventuele uitbreiding van de activiteiten in de toekomst – 1932 (2015-2016)	5
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de inperking van de loopbaanonderbreking voor Vlaamse ambtenaren – 1943 (2015-2016)	8
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over werkgerelateerde discriminatie van vrouwen – 2037 (2015-2016)	13
VRAAG OM UITLEG van Jan Van Esbroeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het nieuwe horecabeleidsplan – 1971 (2015-2016)	18
VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de gevolgen van de aanslagen in Brussel en Zaventem voor de economie in Vlaanderen – 2015 (2015-2016)	22
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kapitaalsverhoging in het ARKimedees II-fonds – 2016 (2015-2016)	25
VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de subsidie- en participatiedatabank – 2019 (2015-2016)	27
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de verlenging met twee jaar van de call voor laadpalen – 2041 (2015-2016)	30

VRAAG OM UITLEG van Martine Fournier aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de afschaffing van jobbeurzen door VDAB – 1720 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, wij vernamen dat in verschillende steden de jobbeurzen, die georganiseerd worden door VDAB, afgeschaft zouden worden. Dit zou onder meer het geval zijn in Kortrijk en Brugge. Op deze beurzen worden werkgevers en werkzoekenden samengebracht, wat toch een van de kerntaken is van VDAB. Heel wat bedrijven staan reeds jaren op deze beurs en vinden dit zeer waardevol. Er volgen effectief aanwervingen uit de contacten met werkzoekenden die op de beurs gelegd worden. In verschillende steden waar dit georganiseerd wordt, staan verschillende bedrijven reeds jaren op de wachtlijst tot een plaats vrijkomt. Bedrijven ervaren het direct contact met werkzoekenden als een voordeel, op die manier kan een exacte beschrijving van het profiel gegeven worden en kunnen mensen mits eventueel een kleine bijscholing toch aangeworven worden in een bepaalde functie. Bij online vacatures is dit niet mogelijk aangezien deze vacatures zeer specifiek opgemaakt worden waardoor werkzoekende vaak denken dat ze uit de boot vallen. Ook voor werkzoekenden zijn deze beurzen van belang om een job in eigen streek te vinden.

Minister, klopt het dat de jobbeurzen niet meer georganiseerd zullen worden door VDAB? Om welke redenen worden deze beurzen afgeschaft? Zal VDAB in een alternatief voorzien om werkgevers en werkzoekenden op een gelijkaardige manier in contact te brengen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, ik heb van VDAB een aantal gegevens gekregen die de perceptie van minder jobbeurzen compleet tegenspreekt. Er is vooral sprake van andere accenten die worden gelegd.

In 2015 heeft VDAB aan 911 evenementen die gericht waren op informatiedoorstroming of -matching, deelgenomen wat ervaren werd als een recordaantal. Van die 911 evenementen waren er 399 die als doel hadden om werkgevers en werkzoekenden te informeren over de dienstverlening van VDAB. Er waren er 382 jobbeurzen met uitsluitend jobmatching als doel. Daarnaast waren er nog 26 interne VDAB-meetings en 104 externe meetings waar VDAB puur om naambekendheid aan deelnam.

Het is ook vrij evenredig over de provincies verdeeld. In West-Vlaanderen waren er 187 evenementen, in Oost-Vlaanderen 188, in Antwerpen 186, in Vlaams-Brabant 171, in Limburg 153 en in Brussel 26.

De topmaanden van zulke events liggen in maart, juni en oktober. VDAB merkt een sterke tendens van grote jobbeurzen. In 2015 heeft VDAB de piste van grote beurzen die ze zelf organiseert, verlaten – wellicht is uw perceptie daar op gebaseerd –, zoals effectief het geval is in Kortrijk en Brugge. VDAB deed in West-Vlaanderen nog maar één grote beurs zelf, en dat was in het Jobtrempunt Brugge. Wel is er een duidelijke shift naar samenwerking met andere als het gaat over grote beurzen. Voor de kleinere jobmarkten die VDAB zelf organiseert, gebeuren de jobbeurzen nog wel.

De rol van VDAB bij de events die ze niet helemaal zelf organiseert, kan op verschillende manieren worden ingevuld. VDAB kan geldschieter zijn, logistieke partner, partner om de werkzoekenden uit te nodigen of puur als standhouder. De opkomst van de grote beurzen met partners is sterk afhankelijk van de omgevingscriteria maar daarnaast is de opkomst ook afhankelijk van eventuele voorafgaandelijke screening door VDAB. Generiek schommelt de opkomst van die uitgenodigde werkzoekenden rond de 10 procent. Voor kleinschalige jobmarkten of jobbeurzen loopt voor sommige sectoren, zoals de bouw, de opkomst van de uitgenodigde werkzoekenden op tot 65 procent. Gemiddeld ligt de opkomst er rond 30 tot 40 procent. Het is vanzelfsprekend omdat er meer gericht wordt uitgenodigd en er een heel sterke opvolging gebeurt in verschillende golven: brief, e-mail, telefonische opvolging en sms.

In 2015 deed VDAB experimenten met 'beehive'-beurzen waarbij werkgevers en werkzoekenden elkaar op online vlak konden treffen. De resultaten waren positief, maar de technologie staat op dit moment nog niet genoeg op punt om dit te herhalen.

VDAB blijft verder zoeken naar alternatieve manieren om mensen in contact te brengen, zoals bijvoorbeeld de Mentor-app. Via deze app worden professionals binnen de eigen sector en met een eigen expertise als mentor in contact gebracht met pas afgestudeerde jongeren. VDAB blijft daarnaast vooral sterk inzetten op face-to-facecontact via beurzen en events.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord.

U geeft cijfers van 2015. Het is misschien nuttig om de evolutie over de andere jaren te kennen. Ik kan dat ook via een schriftelijke vraag doen.

Ik kan concluderen dat VDAB blijft inzetten op het samenbrengen van werkgevers en werknemers op beurzen. Ik vind het raar, maar de cijfers zijn wat ze zijn, dat de opkomst bij grote beurzen minder is dan bij kleine beurzen. Het is jammer dat die grote beurzen niet echt aanslaan.

Ik heb een bijkomende vraag. VDAB zal die grote beurzen niet meer organiseren, maar hebt u er weet van dat andere organisaties, zoals Voka, zulke beurzen nog zou organiseren?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het proces van activering van werkzoekenden is constant in beweging, net zoals de werking van VDAB. Het lijkt ons dan ook correct dat de bestaande instrumenten systematisch worden gemonitord op hun efficiëntie en dat dat waar nodig tot bijsturing of zelfs afschaffing zou kunnen leiden.

Ik hoor dat er wordt gekeken naar de opkomst op dergelijke beurzen. Worden de concrete resultaten of de doorstroming afgezet tegenover de kosten van die events? Kan dat ook tot bijsturing leiden? Kunnen we die cijfers bekijken?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik wil het relativeren. Het gaat om percentages. Als je een grote beurs organiseert, met heel veel verschillende sectoren en dus ook veel potentiële werkzoekenden en werkgevers, en er komt 10 procent van bijvoorbeeld duizend man die potentieel in horeca, bouw en metaal aan de slag kan, komt er dus honderd man. Als je echter een beurs organiseert enkel voor de

sector bouw en er alleen mensen komen die voor de bouw in aanmerking komen, is dat veel gericht. En dat het meer gericht is, heeft natuurlijk een effect op het aantal mensen die de beurs bezoeken. Naar grote beurzen komt natuurlijk nog altijd veel volk, maar het is een ander publiek.

Ja, er worden nog grote beurzen georganiseerd. VDAB zal daarin een rol vervullen. Het gevoel is dat VDAB, naast de grote beurzen die worden georganiseerd door andere partners, niet zelf nog beurzen moet beginnen te organiseren.

De vraag over de resultaten is moeilijk te beantwoorden. Het is zelden zo dat alleen een gesprek op zo'n jobbeurs tot een job leidt. Het is vaak een eerste informatie of een afsluiting na vorige contacten. Het is niet meteen mogelijk om te monitoren welke resultaten het heeft. Je ziet wel dat er een stuk verschuiving is. Het is niet slecht dat men een experiment heeft gedaan met bijvoorbeeld die Mentor-app. Je ziet dat VDAB opnieuw zoekt op welke manier we werkgevers en werkzoekenden op de meest positieve manier bij elkaar kunnen brengen.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Ik heb net een persbericht ontvangen waarin staat dat het jobaanbod momenteel het grootst is in tien jaar, met 55.489 nieuwe jobaanbiedingen. Ik denk dat VDAB nog veel werk zal hebben om die werkgevers en werknemers samen te brengen. Het is alvast goed nieuws.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuynne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de rendabiliteit van dienstenchequebedrijven en de eventuele uitbreiding van de activiteiten in de toekomst – 1932 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Bothuynne heeft het woord.

Robrecht Bothuynne (CD&V): Minister, we hebben in het verleden al vaak over de dienstencheques gesproken. Het is een zeer belangrijke sector, zo blijkt ook uit de cijfers die de Federatie van Partners voor Werk (Federgon) een aantal weken geleden daarover heeft gecommuniceerd. In 2015 groeide de sector met 4 procent. Het aantal actieve gebruikers groeide met 5 procent en het aantal werknemers met 3 procent.

Tegenover die groeicijfers staat dan weer dat het aantal dienstencheque-ondernemingen in dalende lijn is, al enkele jaren overigens. In totaal stonden 2030 dienstencheque-ondernemingen vorig jaar in voor de groei van het systeem. Daarmee zijn ze met 11 procent minder dan het jaar voordien, 2014. Dat wijst duidelijk op een schaalvergroting, wat een aantal positieve implicaties zou moeten hebben op de rendabiliteit per dienstencheque-onderneming.

We gaan ervan uit dat zich ook in de toekomst verdere schaalvergroting zal doorzetten, onder andere met de evoluties in het PWA-stelsel, waarbij dienstencheque-afdelingen van de vzw's PWA zullen worden afgesplitst en allicht zullen worden opgenomen in andere bestaande dienstencheque-ondernemingen.

Federgon stelt vast dat de regionalisering, nu die met haar bijkomende administratieve en regelgevende inspanningen gerealiseerd is, een kostendrijver is. Volgens Federgon heeft de regionalisering de kosten van het dienstencheque-

systeem opgedreven. De bijkomende kosten bedreigen de rendabiliteit van het dienstenchequesysteem voor de betrokken ondernemingen. Federgon ijvert voor 100 procent indexering, wat ook al eens ter sprake kwam in de commissie. Volgens Federgon zou Vlaanderen de laatste van de gewesten zijn die dit nog niet aanpaste.

In het verleden hebben we hierover al gedebatteerd in de commissie. De rendabiliteit kwam al ter sprake, onder andere op basis van de VIONA-studie (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwork Arbeidsmarktrapportering) die daarover werd uitgevoerd. Toen werd er geantwoord dat er overleg zou volgen met de sociale partners om te onderzoeken wat de gevolgen zijn van de federale taxshift voor de rendabiliteit van de dienstencheque-ondernemingen. Ondertussen oppert de sector een aantal voorstellen om het systeem verder te optimaliseren en uit te breiden. De dienstencheques zouden kunnen worden ingezet als extralegaal voordeel in het loonpakket van werknemers. Een uitbreiding van de activiteiten is een andere optie die door Federgon naar voren wordt geschoven.

De uitdaging is uiteraard een evenwicht te vinden tussen de kostprijs van het systeem en de rendabiliteit en leefbaarheid van de betrokken ondernemingen.

Met betrekking tot de digitalisering van het systeem heeft mevrouw Christiaens recent nog een aantal vragen gesteld. Ook op dat vlak zijn er een aantal bijstellingen nodig.

Minister, werden er al concrete stappen gezet in het verdere onderzoek naar de impact van de taxshift op het systeem, in combinatie met wat we konden leren uit de VIONA-studie? Hebt u hierover al overleg gevoerd met de sociale partners? Hoe zult u de rendabiliteit van de dienstencheques op korte en lange termijn garanderen?

Hoe staat u tegenover het aanbieden van dienstencheques als een extralegaal voordeel? Zult u hierover verdere stappen ondernemen in overleg met uw federale collega? Hoe staat u tegenover de vraag om het aantal activiteiten uit te breiden, waar op basis van de studie mogelijk wel al ideeën over werden uitgewerkt? Welke mogelijkheden ziet u concreet en welke stappen zult u in dat verband zetten?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Bothuyne, u vergelijkt een aantal aspecten met die van andere regio's. Ik wil erop wijzen dat wij de enigen zijn die zowel de financiële aftrekbaarheid als de prijs van de cheque hebben behouden en de cheque op geen enkele manier voor de consument duurder hebben gemaakt. Dat is een duidelijk aspect dat zijn effect heeft. Wij hebben nog te weinig gegevens over de exacte impact van de taxshift op de dienstencheques. De beperkte gegevens die we wel hebben, tonen aan dat er effectief een positieve evolutie is, maar we hebben geen definitief beeld. We blijven het monitoren, maar daarom heb ik daarover nog geen overleg gepleegd met de sociale partners. Ik denk dat we eerst die gegevens moeten hebben en de exacte impact moeten kennen. Het zal u niet verbazen dat we heel regelmatig in overleg treden met de sector over allerlei problemen die er zijn en die tussendoor ook al aan bod zijn gekomen in de commissie.

Het extralegaal voordeel is in het verleden aan bod geweest bij de federale administratie, zoals u wellicht weet. Dit heeft toen niet geleid tot een aanpassing van het systeem. Na de analyse van de taxshift wil ik gerust die mogelijkheid nog eens bekijken, maar dat kan een dubbel effect hebben. Misschien verhoogt dat de rendabiliteit van de sector, maar u mag niet vergeten dat anderzijds de

bijdrage vanuit de overheid waarschijnlijk groter wordt. De inspanning die door Vlaanderen is gedaan om het systeem te kunnen bewaren zoals het vandaag bestaat, is al een enorm grote inspanning. Ik vrees dat we het op budgettaire vlak moeilijk zouden hebben om die stap te zetten.

Dat is meteen een antwoord op uw derde vraag. De uitbreiding zou de financiële bijdrage vanuit Vlaanderen kunnen verhogen. Ik betwijfel of we daar de middelen voor hebben. Ik weet ook niet of dat een positieve impact heeft op de rendabiliteit. Het is niet omdat je meer cheques voor andere zaken zou gaan toekennen dat daardoor de rendabiliteit in zijn totaliteit verhoogt. Ik heb het vooral moeilijk met het volgende. Stel dat we die uitbreiding doen en dat we daardoor een aantal reguliere marktwerkingen vandaag zouden verstoren, dan krijgen we een averechts effect, en dat is niet de bedoeling. Toen de dienstencheque werd ingevoerd, was dat deels om het zwartwerk wit te wassen. Laat ons nu geen uitbreiding doen waarbij we wit werk in dienstencheques steken. Om deze twee redenen ben ik vandaag niet direct van plan om de toegelaten activiteiten uit te breiden.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dank u wel voor uw duidelijk antwoord, zeker wat betreft de laatste twee elementen. Ik begrijp dat er nog verdere monitoring nodig is om de impact van de taxshift te kennen. Kunt u daar enige timing op kleven? Loopt er een studieopdracht? Wordt er specifiek gewerkt rond de rendabiliteit en de impact van de taxshift? Het zou nuttig zijn om over exacte cijfers te beschikken, zodat we niet alleen op basis van de communicatie van de sectorfederatie hierover moeten debatteren, hoe waardevol die ook mag zijn.

Hetzelfde geldt voor de twee voorstellen die vanuit de sector zijn gekomen om dienstencheques aan te bieden als extralegaal voordeel. Daar valt wel iets voor te zeggen in het kader van de combinatie arbeid-gezin en de rol die de werkgever daarin zou kunnen spelen. U geeft terecht aan dat het de uitdaging is om een evenwicht te vinden tussen de kostprijs van het systeem en de baten ervan. Dat zal een permanente oefening zijn, ook in dit kader.

De uitbreiding van de activiteiten kan wat ons betreft alleen maar als dat geen verdringing van bestaande economische activiteiten met zich meebrengt. De filosofie moet inderdaad zijn om zwartwerk wit te krijgen en niet om bestaande economische activiteiten te gaan subsidiëren. Dan zouden we veel verder van huis zijn dan we zouden willen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Wij staan positief tegenover de toekenning van dienstencheques als extralegaal voordeel, niet alleen omdat het het huidige pakket van extralegale voordelen helpt om te buigen in het voordeel van de combinatie van arbeid en private zorgtaken, maar ook omdat het mogelijkheden creëert voor een derdenfinancieringssysteem.

Ook de uitbreiding van activiteiten onthalen wij positief, zeker met de hervorming van het PWA-stelsel (plaatselijk werkgelegenheidsagentschap), waarover we vanmorgen van gedachten hebben gewisseld. Op de markt is en blijft er een vraag naar veelgevraagde activiteiten zoals tuinonderhoud en allerlei klusjes waarvoor een stielman zich vaak niet kan of wil vrijmaken wegens te duur en te tijdrovend. In de marge hiervan wil ik een kanttekening maken en een piste op tafel leggen die eventueel een oplossing kan bieden voor het tekort aan middelen in het kader van die extralegale voordelen. Die uitbreiding van het takenpakket hoeft niet noodzakelijk te gebeuren met eenzelfde soort dienstencheques. We kunnen bijvoorbeeld best aannemen dat iemand bereid zou zijn om iets meer te

betalen dan de huidige 9 euro voor bijvoorbeeld tuinonderhoud of klusjes, wat van een andere aard is dan de poetsbeurt die wekelijks plaatsvindt, en eerder seizoensgebonden is of wanneer de nood zich aandient. Minister, hoe staat u tegenover de denkpiste om het takenpakket uit te breiden, maar dan met cheques met een aangepast tarief zodat de financiële haalbaarheid van het stelsel behouden blijft?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik vind dat een interessante discussie, maar zeker als het gaat over voorbeelden als tuinonderhoud en dergelijke wil ik erop wijzen dat heel wat mensen dat vandaag via een privémaatschappij doen. Als we dat morgen in een ander circuit zetten, dan vrees ik dat een aantal mensen die daar vandaag in het normale economische circuit hun brood mee verdienen en mensen die anderen in staat stellen ermee hun brood te verdienen, daarmee in de problemen zouden kunnen komen. Ik begrijp wel dat misschien meer mensen dat dan zouden doen, maar als het gevolg daarvan is dat een aantal tuinonderhoudsbedrijven in de problemen verzeilen, dan moeten we daar toch ook wel vragen bij durven te stellen. Ik heb daar dus altijd wel wat problemen mee. De dienstenchequebedrijven zoals die vandaag bestaan, betreffen een circuit waar qua witwerk relatief weinig gebeurde. Dat lijkt me toch in een andere context te zitten. Ik vind dat dus een moeilijke discussie. Ik begrijp wel dat daar wellicht een grotere markt voor zou zijn, maar als het gevolg daarvan zou zijn dat een reguliere markt onder de mat wordt geveegd, dan twijfel ik eraan of we dat moeten doen. Ik ben echter heel graag bereid om daarover verder van gedachten te wisselen.

Mijnheer Bothuyne, ik heb geen studie besteld. De administratie volgt dat verder op op basis van de RSZ-gegevens en probeert op die manier een beter zicht te krijgen op het wat en hoe. Ik hoop dat dat op relatief korte termijn zal zijn, maar vraag me niet wanneer we daar genoeg gegevens over zullen hebben, want daar heb ik vandaag geen idee van.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): We blijven dat zeker volgen, want het dienstenchequesysteem is bijzonder belangrijk voor ons. Het is goed dat deze regering inderdaad alle mogelijkheden heeft behouden, en ook de kostprijs voor de consument niet verder heeft verhoogd. Dat lijkt me een heel belangrijke verwezenlijking, zeker als we zien hoe het in andere gewesten is aangepakt. We willen dat systeem dus minstens behouden. Daarom is ook de rendabiliteit van die sector natuurlijk een belangrijk aandachtspunt: zonder rendabele dienstenchequeondernemingen is er ook geen dienstenchequeaanbod voor onze gezinnen. We zullen dat dus samen met u permanent in de gaten houden. We hopen dat er binnenkort dan wat meer zicht is op de cijfers.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de inperking van de loopbaanonderbreking voor Vlaamse ambtenaren – 1943 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, enkele weken geleden ben ik met u wakker geworden. Ik verklaar me nader: mijn wekkerradio ging aan en ik

hoorde u het plots op de radio hebben over de loopbaanonderbreking. Ik laat even in het midden of dat een droom of een nachtmerrie was, maar ik hoorde u op de radio onder andere zeggen dat, net als in de privésector en de federale overheidsdiensten, de Vlaamse ambtenaren in de toekomst enkel nog loopbaanonderbreking kunnen krijgen met een geldige reden, zoals het zorgen voor een ziek kind of het verlenen van palliatieve zorgen. Indien die reden er niet is, kan er wel nog verlof zonder wedde worden genomen, maar de persoon in kwestie zal dan niet langer een uitkering van de RVA krijgen.

Nu gebruiken heel wat mensen de loopbaanonderbreking vandaag als een middel om hun loopbaan leefbaar te houden, om op adem te komen, om nieuwe opleidingen of jobkansen te verkennen. Het is dus niet zomaar een 'vakantiebonus', zoals sommige mensen af en toe denigrerend zeggen. Ik ken redelijk veel mensen die die loopbaanonderbreking hebben genomen omdat ze altijd al droomden om een eigen passie na te volgen, om een eigen zaak te starten of een eigen hobby uit te werken tot iets waarmee ze teruggeven aan de samenleving. Ze jaagden een droom na, en hebben zo een eigen zaak kunnen opstarten, hetzij culinair, hetzij creatief, hetzij via kunst of op allerlei andere manieren. Er is dus ongetwijfeld ook sprake van een return on investment voor de samenleving.

In een tijd waarin steeds meer werknemers te kampen hebben met stress en burn-out, vormt het instrument van de loopbaanonderbreking voor ons ook een band tussen flexibele en leefbare loopbanen en werkbaar werk. De niet-gemotiveerde loopbaanonderbreking afschaffen zonder overgangsmaatregelen en zonder in te zetten op een deftig beleid inzake werkbaar werk, is voor ons dus een beslissing die haaks staat op een evolutie naar gezonde en gemotiveerde werknemers.

Heel specifiek ging het die bewuste ochtend ook over leerkrachten. Ook heel wat leerkrachten gebruiken de loopbaanonderbreking vandaag om hun loopbaan leefbaar te houden, bijvoorbeeld door vier vijfde te gaan werken op het einde van hun loopbaan. Dat zal in de toekomst niet meer kunnen. De Vlaamse leerkrachten trokken daarom aan de alarmbel. Ze maken zich grote zorgen over de inperking van de mogelijkheid tot loopbaanonderbreking. De onderwijsbonden werden en worden nog steeds overstelpt met vragen om uitleg én vragen om last minute nog een loopbaanonderbreking te kunnen nemen. Minister, als ik me niet vergis, hebben de vakbonden tot eind mei om u een advies te geven over het voorstel dat u hebt uitgewerkt. Ze lieten echter al verstaan ongerust te zijn over de plannen, die vanaf volgend jaar ingaan. Zelf reageerde u al op de ongerustheid door te stellen dat "het huidige systeem niet meer van deze tijd is op een moment dat elk talent beschikbaar moet zijn en aan het werk moet zijn". U voegde er ook aan toe dat werkbaar werk niets te maken heeft met het aantal vakantiedagen die iemand kan opnemen.

Minister, welke overgangsmaatregelen zult u nemen om bij de start van volgend schooljaar de chaos te vermijden die wordt verwacht door het op het laatste moment opnemen van ongemotiveerde loopbaanonderbrekingen? Uit uw eerste reactie op de ongerustheid van de onderwijswereld blijkt dat u uitgaat van beslist beleid. In welke mate is er nog ruimte voor bijsturing door de bonden van het voorstel dat nu op tafel ligt? U zegt dat ieder talent beschikbaar en aan het werk moet zijn. Welke maatregelen zult u nemen om ervoor te zorgen dat Vlaamse ambtenaren "fluitend naar hun werk" kunnen gaan tot het einde van hun loopbaan? Hoe zult u ervoor zorgen dat er voldoende rustpunten worden ingebouwd in bijvoorbeeld de lerarenloopbaan? Het feit dat de onderwijsbonden worden overstelpt met lastminuteaanvragen voor een loopbaanonderbreking, toont nog maar eens aan dat heel wat leerkrachten vandaag problemen hebben met de werkdruk, wat hen belet om al fluitend naar het werk gaan. Werkbaar

werk betekent volgens u ook dat mensen hun competenties en talenten kunnen ontplooiën. Welke andere maatregelen schuift u naar voren om de werkomstandigheden op de werkvloer voor de ambtenaren in dezen te verbeteren?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben getroffen door uw inleiding: mensen die hun droom willen nastreven, moeten loopbaanonderbreking kunnen nemen met een premie van de Vlaamse overheid. Als ik mijn droom wil najagen, zal ik dat wel doen. Moet de Vlaamse overheid daar een premie voor geven? Dat is de discussie. Mensen willen een droom najagen, ze willen verlof zonder wedde nemen, ze willen tijd maken voor het een of het ander. Dat kan zeker, maar de vraag is of we daar belastinggeld aan willen spenderen.

Ik zie geen reden tot chaos. De deelsectoren onderwijs, lokale besturen en de diensten Vlaamse overheid werden van bij aanvang betrokken bij de hervorming van de loopbaanonderbreking naar een nieuw stelsel van zorgkrediet. Dat staat overigens in het regeerakkoord. Zorgkrediet betekent gemotiveerde loopbaanonderbreking met een premie. Uiteraard kan men zonder premie ook nog verlof zonder wedde nemen.

Het toekennen van onderbrekingsuitkeringen in het kader van het zorgkrediet zal worden uitgevoerd door het departement Werk en Sociale Economie en niet langer door de RVA. De voorziene startdatum is door de Vlaamse Regering vastgelegd op 2 september 2016. Met de RVA werden procedures afgesproken om alles zo ordentelijk en klantvriendelijk mogelijk te laten verlopen. Ik zie niet in waarom er dan chaos moet zijn.

Het proces van sociaal overleg binnen de overheidssector loopt momenteel nog. Er werd verscheidene keren informeel en formeel met de sociale partners samengezeten en het ontwerp van besluit – dat kan ik u garanderen – zal op verschillende punten worden bijgestuurd; niet over de essentie van de zaak natuurlijk, het regeerakkoord is daarover duidelijk. Het werkbaar houden van het werk is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de werkgevers en de overheidsbesturen binnen de Vlaamse overheid die het personeelsbeleid vorm geven.

Leeftijdsbewust personeelsbeleid is voor een groot deel maatwerk op het niveau van de organisaties. In de deelsectoren lopen momenteel gesprekken over een loopbaanpact, waarin de globale arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden van de Vlaamse personeelsleden voorwerp maken van de onderhandelingen.

Het is niet juist wanneer u stelt dat een leerkracht geen verlof meer zou kunnen nemen om zijn loopbaan tot op het einde werkbaar en leefbaar te houden. De Vlaamse Regering heeft beslist om de eindeloopbaan via het zorgkrediet niet langer te subsidiëren, maar er bestaan nog diverse andere verlofstelsels, waarover er momenteel ook gesprekken bezig zijn. De sectorale werkgevers kunnen onbetaald verlof toekennen.

Ik weet niet of u goed weet wat loopbaanonderbreking allemaal inhield in het verleden. Men kon vijf jaar voltijds loopbaanonderbreking nemen met een premie. Men kon daarna vijf jaar deeltijds loopbaanonderbreking nemen met een premie. Men kon daarbovenop tien jaar eindeloopbaan nemen met een premie. Men kon twintig jaar van zijn carrière niet volledig werken met een premie. Eerlijk gezegd, het regeerakkoord zegt duidelijk en correct: we hebben elk talent en elke competentie nodig; we moeten daar de consequenties aan vastknopen.

Studies hebben ondertussen uitgewezen dat de bron van het langer werken in 'het werk zelf' ligt, met name in de manier waarop taken worden verdeeld en de taakhoud tot stand komt; ik verwijs naar de studies van Sels en Flanders Synergy. Om werknemers langer aan het werk te houden, moeten we dus focussen op de arbeidsinhoud en -organisatie en niet op de gedeeltelijke uittrede van werknemers. Eindeloopbaanregelingen zorgen immers voor een vicieuze cirkel. Ze verkorten de houdbaarheidsdatum van de oudere werknemer. De 'afschrijvingsperiode' wordt te kort door het bestaan van eindeloopbaanregelingen. Werkgevers en werknemers kiezen voor vervroegde uittrede en investeren hierdoor onvoldoende in de werkbaarheid van de arbeidsomstandigheden.

Betaalde gemotiveerde verlofstelsels laten de werknemer toe om arbeid en zorg/opleiding op een evenwichtigere manier te combineren, waardoor ze inzetbaar blijven op de arbeidsmarkt en tevens het welzijn van de betrokken gezinnen verhoogt. Betaald verlof in functie van eindeloopbaan is geen zorgmotief en in het kader van het zorgkrediet voor de openbare sector zal hiertegenover niet langer een uitkering staan.

Ook voor de private sector is werkbaar werk en het behoud van het werkvermogen een aandachtspunt in mijn beleid. In voorbereiding op het focus-op-talentbeleid werden de sociale partners bevroegd over een mogelijke strategie hierrond. In het kader van zo'n mobiliserende strategie kan gewerkt worden rond werkbaar werk, als een van de hefboomen om elk talent aan de slag te brengen en te houden. Hier ligt een verdere rol voor sociale partners, die reeds het voortouw namen in het sensibiliseren rond dit topic.

Ik verwijs naar de website www.werkbaarwerk.be van de Stichting Innovatie en Arbeid bij de SERV. Deze website biedt instrumenten, tools en goede praktijken. Ze zijn daar volop mee bezig.

Daarnaast moeten we ook naar de werknemers kijken. De loopbaancheque zorgt ervoor dat mensen georiënteerd en desnoods geheroriënteerd worden zodat ze effectief fluitend naar het werk kunnen gaan.

Imade Annouri (Groen): Minister, tussen een verlofstelsel van ongeveer twintig jaar en het volledig afschaffen, zit een heel grote ruimte. Het niet-gemotiveerd verlofstelsel loopbaanonderbreking is afgeschaft.

Het klopt dat er een verschil in visie is tussen ons beiden. U vindt het normaal dat als men tijd voor zichzelf wil, dit niet moet worden gesubsidieerd. Mijn punt was net dat de idee dat de loopbaanonderbreking vooral wordt gebruikt als een soort van vakantiebonus, absoluut niet klopt. Er is een verschil van visie en daar is op zich niets mis mee. U hebt uw overtuiging en ik heb de mijne. De mijne is dat je als overheid ook werknemers en burgers kunt steunen – maar dat debat moeten we nu niet voeren – en middelen kunt geven als ze tijd willen nemen om zich te bezinnen, om zich te vormen, om zich in te zetten voor de samenleving op hun eigen manier. Ik heb het persoonlijk altijd een mooi idee gevonden: te weten dat je van de overheid de kans krijgt om, op een manier waarop je je geen zorgen hoeft te maken over hoe je zult rondkomen, jezelf te versterken, jezelf te vormen, je eigen pad te kiezen. Ik weet dat ik in naam van velen spreek. Het is inderdaad een verschil in visie. Voor onze partij is dit heel belangrijk.

U maakt zich sterk dat er geen chaos zal zijn. Ik heb het vooral over de signalen die we hebben gekregen vanuit de sector zelf maar ook uit de media. Leerkrachten en onderwijscoördinatoren zeiden voor de camera dat er veel extra aanvragen voor loopbaanonderbreking waren. Snel, omdat de maatregel als een donderslag bij heldere hemel kwam. Ze maken zich zorgen over hoe ze het volgend schooljaar moeten aanvangen. Het is mei, het volgend schooljaar begint

in september. Ik denk dus dat de kans op chaos wel reëel is, als ik de signalen uit de sector mag geloven.

Minister, ik ben het met u eens dat langer werken te maken heeft met hoe het werk wordt georganiseerd. Wij hebben dat altijd al gezegd. Het is natuurlijk maar een deel van het verhaal. Het gaat ook over inspraak van werknemers, over onder meer het verlofstelsel.

Minister, u vraagt mij waarom ik denk dat er chaos zal zijn. Ik heb signalen in de media opgevangen en uit de sector. U maakt zich sterk dat er geen probleem zal zijn bij het begin van volgend schooljaar.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Collega Annouri, u verwijst onder meer naar burn-out. We moeten wel opletten dat we burn-out niet in één adem noemen met het afschaffen van de niet-gemotiveerde loopbaanonderbreking. Ik ben het er absoluut mee eens dat we moeten zoeken naar werkbaar en wendbaar werk, maar we moeten ook afstappen van het misverstand dat de combinatie werk en privé moet worden herleid tot de combinatie niet-werken en privé en liefst goed gesubsidieerd door de overheid. We steunen dan ook het nieuwe beleid.

Ik wil ook nog eens een lans breken voor de spitsuurgeneratie. Bij hen is er grote nood aan wendbaar en werkbaar werk om hen te motiveren om tot 67 jaar te werken, en als het kan met heel veel goesting.

Minister Philippe Muyters: Collega Talpe, ik denk dat we die discussie al hebben gevoerd. Als je mensen binnen een bedrijf of overheidsdienst niet-gemotiveerd verlof geeft, maak je het in vele gevallen net erger voor diegenen die overblijven.

Collega Annouri, natuurlijk kan ik niet zeggen hoeveel mensen uit het onderwijs zullen instappen in een loopbaanonderbreking. In het onderwijs mag men pas op 1 september in zo'n verlofregeling stappen. Of ik het nu dit jaar, of volgend jaar invoer of later, ik kan nooit verhinderen dat mensen profiteren van loopbaanonderbreking of eindloopbaan. Ik hoop dat er heel veel mensen hun werk met zoveel plezier doen en blijven doen – ook in het onderwijs. Ik hoop dat men niet zoekt naar iets om zo snel mogelijk te kunnen stoppen met werken. Ik kan u niet zeggen of er veel mensen dit gaan doen. Ik weet het niet. Het zou erg zijn als de meerderheid van de leerkrachten er vooral op uit zijn om zo vroeg mogelijk te stoppen met werken. Ik denk dat het niet zo is, maar dan zouden ze weinig gemotiveerd zijn. Laat ons hopen dat het niet de meerderheid is.

U hebt twee of drie keer gezegd dat mensen zichzelf zouden moeten kunnen vormen. Vormen zit nog altijd bij de mogelijkheden om loopbaanonderbreking te nemen. Zorg is een andere. Er blijven ook federale maatregelen zoals ouderschapsverlof. Bovenop de federale maatregelen geven wij de mogelijkheid om achttien maanden extra te nemen. We nemen voldoende maatregelen om op moeilijke momenten of keuzemomenten zoals vorming, mogelijkheden te bieden.

Het is een keuze die ervan uitgaat dat we moeten werken rond werkbaar werk. Ik ben het daar volledig mee eens en voer daar ook acties rond. Ook de federale overheid doet dat. Laat ons daarop verder inzetten zodat iedereen elke dag met goesting naar zijn werk gaat.

Imade Annouri (Groen): Minister, dat is ook net de reden waarom ik vroeg of u voor overgangsmatregelen zou zorgen. Het gaat er inderdaad niet over wanneer het precies zal worden ingevoerd, maar de mensen maken zich zorgen omdat ze denken dat het heel abrupt zal gebeuren. Zult u overgangsmatregelen

nemen zodat de mogelijke chaos begrensd zal worden? Daarom heb ik oorspronkelijk die vraag gesteld.

Collega Talpe, ik ben het met u eens dat het breder gaat. Het is niet omdat de niet-gemotiveerde loopbaanonderbreking wordt afgeschaft, dat er meteen burn-outs komen. Het speelt zich natuurlijk wel af in een breder kader.

Minister, u hebt gezegd dat er nog verschillende alternatieven zijn. U haalt ouderschapsverlof aan. Het zou er nog aan moeten ontbreken dat ouderschapsverlof ook niet meer mogelijk zou zijn. Dit debat gaat over de niet-gemotiveerde loopbaanonderbreking die ervoor zorgt dat je jezelf kunt ontwikkelen. Ik blijf erop hameren omdat het heel belangrijk is: zelf je eigen pad zoeken, jezelf versterken op een onbegrensde manier om nadien terug te geven aan de samenleving. In het regeerakkoord spreekt men over vertrouwen, verbinden en vooruitgaan. Het vertrouwen geven aan de burger om zichzelf te kunnen vormen, om zich sterker te maken, mis ik toch een beetje.

Ik hoop dat we er samen voor kunnen zorgen dat mensen niet alleen fluitend naar het werk gaan, maar ook fluitend aan het werk blijven en fluitend terug naar huis gaan. Ik vrees dat deze maatregel een gemiste kans is omdat u hier wel voor had kunnen zorgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over werkgerelateerde discriminatie van vrouwen – 2037 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, vrouwen blijven de grootste slachtoffers van discriminatie en ongelijkheid op de werkvloer. Het totaal aantal meldingen bij het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM) is in 2015 met 26,5 procent gestegen in vergelijking met 2014. De meeste meldingen gaan over werkgerelateerde discriminatie.

Het IGVM analyseerde de meldingen die het in 2015 ontving en stelt vast dat vrouwen, ondanks het principe van gelijke rechten en het feit dat vrouwen de meerderheid van de bevolking uitmaken, de grootste slachtoffers van discriminatie en ongelijkheid blijven. Bij veruit de meeste meldingen gaat het over werkgerelateerde discriminatie. De gevolgen van discriminatie in dit domein zijn groot voor vrouwen, aangezien het hun economische positie schaadt.

Ruim de helft, met name 52 procent, van de meldingen, zijnde juridische infovragen en klachten, kwam in 2015 van vrouwen, 35 procent van mannen en de rest van organisaties. Het totaal aantal meldingen steeg in vergelijking met 2014 met 26,5 procent en in vergelijking met 2013 zelfs met 43,3 procent. Die stijging is voornamelijk het gevolg van het aantal juridische informatievragen die het IGVM in 2015 behandelde: plus 58,5 procent ten opzichte van 2014. Het aantal klachten zelf steeg beperkt.

Het jaarlijks terugkerende verschil tussen het aantal informatievragen en het aantal klachten duidt erop dat slachtoffers van geslachtsdiscriminatie zich liever over hun rechten informeren dan een klacht indienen. Vrouwen vragen vaak of een werkgever tijdens een sollicitatiegesprek het recht heeft om te vragen naar hun kinderwens of het recht heeft om hun na terugkeer uit moederschapsverlof

een andere functie te geven. Zelfs wanneer het IGVM antwoordt dat een werkgever dit recht niet heeft, dienen die vrouwen toch geen klacht in.

Veel vrouwen zijn het slachtoffer van de loonkloof en het glazen plafond. Daarnaast ondervinden ze ook discriminatie bij de aanwerving en discriminatie die gelinkt is met zwangerschap of moederschap, jammer genoeg een oud zeer.

De klachten van mannen gaan vaker over discriminatie die minder ingrijpend is, zoals wanneer een man meer toegang moet betalen voor een discotheek. Uiteraard kan dat niet door de beugel, maar iedereen zal het erover eens zijn dat discriminatie die werkgerelateerd is, een carrière stevig beïnvloedt en bijgevolg een grotere impact heeft.

Ondanks de lange weg die al is afgelegd, ondervinden vrouwen nog steeds meer belemmeringen dan mannen op de arbeidsmarkt. Afgaande op de nieuwe cijfers van het IGVM lijkt de situatie zelfs nog te verslechteren. Die ongelijkheden zijn nadelig voor vrouwen, maar ook voor de werkgever, die er alle belang bij heeft om de meest geschikte mannelijke of vrouwelijke kandidaat te vinden voor de job.

Studies tonen immers aan dat ondernemingen waarin vrouwen deel uitmaken van het topmanagement betere resultaten halen dan ondernemingen waar enkel mannen de beslissingen nemen. Vandaag de dag is gelijkheid op de arbeidsmarkt niet enkel een ethische waarde, voor een onderneming is het ook een niet te onderschatten winstfactor.

Minister, hoe verklaart u de hardnekkigheid waarmee deze ongelijkheid op de werkvloer blijft bestaan? Hoe verklaart u dat we inzake werkgerelateerde discriminatie een achteruitgang in plaats van een vooruitgang boeken?

Welke initiatieven en maatregelen hebt u deze en voorgaande legislatuur genomen om werkgerelateerde discriminatie tegen te gaan? Zijn die initiatieven geëvalueerd en wat waren de resultaten?

Afgaande op de slechte resultaten, dringt een bijsturing van uw beleid ten aanzien van werkgerelateerde discriminatie zich niet op?

Welke acties zult u de komende jaren als minister van Werk ondernemen om ervoor te zorgen dat vrouwen niet langer gediscrimineerd worden op de arbeidsmarkt? Denkt u bijvoorbeeld aan een grote sensibiliseringscampagne om deze hardnekkige problemen te bekampen?

Bent u van plan om in gesprek te gaan met de werkgeversorganisaties om deze problematiek verder te bespreken?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Annouri, voor alle duidelijkheid: discriminatie tussen mannen en vrouwen, maar ook gelijk welke andere discriminatie, kan niet. Dat wil echter niet zeggen dat ik het eens ben met alles wat u zegt. Ik wil met name toch iets over de cijfers zeggen. Het stijgend aantal aangiftes betekent niet automatisch dat er meer discriminerende handelingen zijn. Het kan ook zijn dat de bewustwording groter is geworden, dat het besef van de rechten die men heeft groter is geworden, waardoor meer mensen overgaan tot die stap.

Overigens, een van de dingen die ik wil promoten, is dat iedereen die gediscrimineerd wordt ook klacht indient. Maar dat betekent niet dat er nu meer discriminatie is dan in het verleden. Die nuancering wil ik graag maken.

Het frequenter melden van discriminatie is eigenlijk een vooruitgang in het beter herkennen van discriminatie op de werkvloer en het talrijker melden ervan bij de bevoegde instanties. Registratie van meldingen en klachten geven ons een beter beeld van hoe vaak discriminatie nu precies voorkomt op de arbeidsmarkt. Dat is een goede zaak.

Maar het is niet omdat het frequenter wordt gemeld, dat het is opgelost. Het blijft een probleem en er is verdere actie nodig om de problematiek aan te pakken.

Ik wil nogmaals aangeven dat de mogelijkheid om die strijd op Vlaams niveau te voeren, beperkt is. Ik zal binnen mijn mogelijkheden doen wat ik kan. De bijzondere wet van 8 augustus 1980 stelt uitdrukkelijk dat discriminatie op de werkvloer een federale overheidsbevoegdheid is, omdat zij bevoegd is voor arbeidsrecht. De bestrijding van discriminatie op de werkvloer moet in eerste instantie gebeuren door de federale minister die bevoegd is voor werk.

Dat betekent evenwel niet dat ik mijn verantwoordelijkheid uit de weg ga. In het verleden hebben we de voornaamste maatregelen in de voorgaande legislatuur in een Actieplan Bestrijding Arbeidsgerelateerde Discriminatie (ABAD) gebundeld. We zullen dat plan dit jaar nog actualiseren. Dat zal gebeuren in afstemming met de sociale partners. Tegelijkertijd zullen we de huidige acties evalueren. Op basis van de evaluatie en het nieuwe actieplan zullen we rapporteren. Naast acties die gericht zijn op het preventieve luik, zullen ook acties met betrekking tot controle en sanctionering worden meegenomen in dat actieplan.

Om de slachtoffers en getuigen van discriminatie te informeren over hun rechten, plan ik na de zomer een grote sensibiliseringscampagne. De voorbereidingen daarvan zitten in de pijplijn. Het bespreekbaar maken van alle vormen van discriminatie op de werkvloer vormt een eerste en noodzakelijke stap om doeltreffend en proactief discriminatie te kunnen aanpakken.

Achterliggend wil ik ook de meldpunten beter bekendmaken zodat slachtoffers en getuigen weten waar ze terecht kunnen met hun vragen, meldingen en klachten. Op die manier wil ik de bewustwording en kennis bij de bevolking met betrekking tot discriminatie op de werkvloer vergroten. Het zou dus kunnen dat er volgend jaar, dankzij zo'n actie, nog meer klachten en meldingen zijn dan dit jaar. Dat wil dan ook weer niet zeggen dat er effectief meer discriminatie is.

Een gezamenlijke aanpak in de strijd tegen discriminatie is voor mij een voorwaarde. Een gezamenlijke aanpak kan een meerwaarde bieden op het vlak van het vergroten van kennis en bewustzijn over discriminatie, de mate van voorkomen van discriminatie en het stimuleren van gedragsverandering. De sociale partners vormen wat mij betreft een cruciale partner, ook in de ontwikkeling van de sensibiliseringscampagne. Ook de nieuwe overgedragen bevoegdheden in het kader van de zesde staatshervorming zijn een uitdaging. In het verleden heb ik heel wat acties gedaan samen met de sector van de uitzendkrachten. Ik probeer met de sector van de dienstencheques tot een gedragen actieplan te komen om discriminatie tegen te gaan.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Een van de opvallende zaken uit het rapport was dat er veel meer informatieve vragen werden gesteld. Veel meer vrouwelijke werkneemsters hebben zich dus laten informeren over heel specifieke vragen, zoals 'Mag mijn werkgever vragen of ik binnenkort aan kinderen wil beginnen?' of 'Mag die mij een andere job geven als ik terugkeer nadat ik ben bevallen?' Dat soort vragen zijn toegenomen. Het aantal klachten is echter beperkt gestegen. Ik vraag me dan ook af of mensen wel durven klacht in te dienen. Voelen vrouwen zich sterk genoeg om te zeggen:

'dit kan niet'? Een van de opmerkingen in het onderzoek was: hoe groot is de kans dat vrouwen zien dat er iets fout loopt, dat ze zich erover informeren en erachter komen dat het niet mag, maar nog altijd de stap niet durven te zetten om klacht in te dienen?

Ik volg u erin dat meer vrouwen een klacht zouden moeten indienen, maar we moeten er vooral voor zorgen dat ze die stap durven te zetten, dat ze daar niet bang voor zijn. Dat was net het punt dat ik wou maken. Ik vind het heel opvallend dat het aantal vragen om informatie heel sterk stijgt, maar dat het aantal klachten heel beperkt stijgt. Ik zou dus willen weten waarom dat zo is en op welke manier dat precies gebeurt.

U hebt een sensibiliseringscampagne aangehaald. Die zou er na de zomervakantie komen, zei u, dacht ik. Kunt u daar al iets meer over vertellen? Waar zou dat dan zoal zichtbaar zijn? Of is het nog te vroeg om te antwoorden op de vraag hoe dat praktisch zal worden uitgerold?

Om nog maar eens het actuele van de problematiek aan te geven, wil ik even verwijzen naar iets heel idioots dat ik vandaag heb gelezen. In een Amerikaanse krant stond vandaag een artikel over de actrice Robin Wright. Ik weet niet of er hier fans zijn van House of Cards. Zij had onderhandeld om hetzelfde loon te krijgen als hoofdacteur Kevin Spacey, en ze heeft dat gekregen. Dat werd echter gebracht alsof het een grote overwinning was, en niet de meest normale zaak, dat een vrouw voor hetzelfde werk hetzelfde loon krijgt. Ik wil daarmee maar aangeven dat dit een problematiek is die internationaal is en verscheidene sectoren aangaat. Daarom ook moeten we daar in dit parlement ook altijd opnieuw over blijven discussiëren, voor alle vrouwen op onze Vlaamse arbeidsmarkt.

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik ga akkoord met collega Annouri als hij zegt dat studies aantonen dat bedrijven waar vrouwen deel uitmaken van het topmanagement, betere resultaten halen dan bedrijven waar mannen het voor het zeggen hebben. Meer nog, waar vrouwen aan het roer staan, nemen de kansen op faillissementen zelfs af. Dat is dus heel positief.

De hindernissen waarvan sprake is en die vrouwen afremmen in hun carrière, moeten uiteraard weg. Het spreekt ook vanzelf dat vrouwen dezelfde kansen moeten krijgen. Ook de loonkloof en het glazen plafond, waarover men het ook had, zijn not done in deze maatschappij. Mijnheer Annouri, wat die loonkloof betreft, moet men echter wel appels met appels vergelijken, en ook de zaken realistisch bekijken. Ik verwijs in dat verband ook naar uw vorige vraag. Dan ging het over de voltijds werkenden. Ter zake is er een groter verschil tussen mannen en vrouwen. Vrouwen zullen sneller deeltijds werken en nemen ook vaak tijdskrediet op. Ze kiezen ook vaak voor die softere beroepen, en dan heb je natuurlijk wel een loonverschil. Ook wat de discriminatie qua zwangerschap en moederschap betreft, zou ik niet echt durven te veralgemenen. Gisteren berichtte men in Knack over een studie van Glassdoor waaruit is gebleken dat in ons land het loonverschil tussen mannen en vrouwen het kleinst is, ook wanneer vrouwen moeder zijn of worden. Dat vind ik dan toch ook wel een positieve evolutie. Alleen qua topfuncties doet ons land het iets minder. Dan verwijs ik naar het glazen plafond. Dat is echter misschien een kwestie van flexibiliteit in de arbeidsorganisatie. Meestal is de combinatie met het gezin, met de kinderen een struikelblok voor vrouwen om door te groeien. De minister heeft dat niet gezegd, maar die flexibele arbeidsmarkt is ook heel belangrijk, met ruimte voor HR en een oplossing op maat voor vrouwen en jonge moeders. Die opleiding en ontwikkeling spelen daarbij dus ook een heel grote rol, zodat vrouwen zich

sterker en wendbaarder voelen en staan op de arbeidsmarkt. Minister, uw eengemaakt Vlaams opleidingssysteem is in dezen dan ook cruciaal. Dat is nog niet gezegd in deze discussie, maar dat is wel zeer belangrijk.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, ik had hierover een vraag ingediend aan uw collega bevoegd voor het gelijkekansenbeleid, minister Homans, maar ik leg mijn vragen even graag aan u voor. Het lijkt me interessant te onderzoeken hoeveel van de meldingen de facto klachten waren. Als vrouwen immers vragen of het kan dat hun werkgever vragen stelt over hun kindwens, dan is dat een vraag die evengoed tot een klacht kan leiden. Ik denk dat je dat soort meldingen anders kunt bekijken. Ik zie mevrouw Remen van neen gebaren, maar ik heb het er toch wel moeilijk mee als er vragen worden gesteld over het privéleven. Die vragen kunnen evengoed druk leggen op iemand.

Je moet al een heel straffe tante zijn om je nooit onder druk gezet te voelen in deze context. Ik kan uit ervaring spreken. Ik heb dat ook al frequent meegemaakt. Ik krijg namelijk wel altijd vragen over mijn vermogen om mijn job met het moederschap te combineren, vooral ook omdat ik ervoor heb gekozen om alleen mama te worden. Mijn mannelijke collega's die ook heel jonge kinderen hebben, en er zijn er wat in mijn fractie, krijgen die vragen nóóit. Nóóit. De collega's hier die ook jonge kinderen hebben, mogen het tegenspreken, maar mijn mannelijke collega's hebben me bevestigd nog nooit die vraag te hebben gekregen.

Dat zijn zaken om over na te denken. Je kunt zeggen dat het niet altijd om aantoonbare klachten hoeft te gaan om te spreken van discriminatie, maar om een bedrijfscultuur die gezinsonvriendelijk is of waar men alleen oog heeft voor de prestaties op de werkvloer, en niet voor de menselijke component. Mevrouw Remen, u weet dat het eigenlijk al verouderd is in HR om geen rekening te houden met het welbevinden en de motivatie van mensen. Het is echter helaas nog altijd wel een beetje te veel van dat.

Minister, het zou dus interessant kunnen zijn dat het IGVM duidelijk maakt wat er allemaal achter die meldingen zit, en ook waarom sommige mensen geen klacht indienen. Een klacht indienen heeft ook een zekere impact en bepaalde consequenties. Men weegt af of men een klacht indient. Dat mensen informatie vragen, is een goede zaak. Ik ben het daarover met u eens. Dat er meer bewustwording komt, dat er dan meer meldingen zullen zijn, is op zich een goede zaak.

Mij verbaast het echter toch wel een beetje dat anno 2016 zoveel vrouwen zich nog afvragen, wanneer ze eigenlijk met manifest seksisme te maken hebben, of ze nu eigenlijk al dan niet worden gerespecteerd in hun rechten. We hebben altijd de mond vol over het sterker, weerbaarder maken van jongeren, over burgerschap meegeven en dat soort zaken, maar eigenlijk verlaten jonge vrouwen onze onderwijsinstellingen, ook van het hoger onderwijs, zonder dat ze zich eigenlijk bewust zijn van wat hun rechten precies zoal zijn.

Ik ben blij dat u een actieplan aankondigt, maar niet alleen u hebt een belangrijke rol wat dat betreft, noch alleen de federale overheid. Ik pleit er ook voor dat minister van Gelijke Kansen Homans daarbij wordt betrokken. Dat lijkt me echter veeleer evident. Misschien moet echter ook de minister van Onderwijs daarbij betrokken zijn, want op het vlak van gendergelijkheid en het aanpakken van genderstereotypen kan het onderwijs ook al wel een tandje bij steken.

Voor we het hebben over de loonkloof en het doorbreken van het glazen plafond, lijkt het me interessant te kunnen zijn om de volledige problematiek en de

finesses ervan te kennen. Het is immers soms heel moeilijk om één precieze overtreding aan te duiden. Het gaat over een cultuur, over een mentaliteit, en het vergt eigenlijk behoorlijk wat werk om daarin een omslag teweeg te brengen. Minister, ik ben echter hoopvol dat we daar werk van kunnen maken.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Over de campagne kan ik nog niet veel zeggen. Die wordt nog volop opgemaakt. Wat de info en de klachten en dergelijke betreft, en de vraag of we dat moeten onderzoeken: je moet ook oppassen dat je daardoor niet opnieuw een drempel invoert omdat mensen vinden dat hun te veel vragen worden gesteld, ook vanuit dat instituut en weet ik veel wat, zodat ze beslissen dat niet meer te vragen. Mijn gevoel is: men kan informatie inwinnen en dan beslist men nog altijd zelf of men vindt dat men een klacht moet indienen. Ik vind dat nog altijd een individueel recht op dat moment.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, dat was niet mijn bedoeling. Ik denk dat het instituut over genoeg gegevens beschikt om dat zelf te kunnen onderzoeken, zonder de mensen ter zake verder lastig te vallen.

Minister Philippe Muyters: Ik weet dat niet. Ze hebben de onderzoeksgegevens die ze hebben, beschikbaar gesteld. Ik weet niet of ze meer hebben. Als u echter aangeeft wat u concreet zou willen hebben, dan wil ik dat altijd wel eens opnemen.

Voor de rest heb ik veel gehoord dat ik uiteraard helemaal onderschrijf. Ik kan u wel garanderen dat men mij vaak vraagt hoe ik mijn job combineer met mijn gezin. Ik antwoord dan altijd: door een heel goede vrouw te hebben. (*Gelach. Opmerkingen van Ann Brusseel*)

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Ik ben blij te horen dat het debat bij iedereen, over de grens van meerderheid en oppositie heen, heel hard leeft. Dit is een vorm van discriminatie die niet nieuw is in onze samenleving en waaraan we nog veel werk hebben, net zoals bij veel andere vormen van discriminatie. De Groenfractie zal daar altijd op blijven hameren.

Minister, ik ben blij met uw antwoord. Mevrouw Brusseel vroeg vooral meer duidelijkheid over het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, en dus niet over de mensen die werden ondervraagd. Ik hoop dat we dit samen blijven opvolgen en werk kunnen maken van gezonde bedrijven, waarin vrouwen worden opgenomen. Dat is goed voor de bedrijven, goed voor de mannen en vrouwen in onze samenleving en het is een goed voorbeeld voor de jongeren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jan Van Esbroeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het nieuwe horecabeleidsplan – 1971 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord.

Jan Van Esbroeck (N-VA): Einde maart 2016 stelde u samen met minister van Toerisme Weyts het nieuwe horecabeleidsplan voor. Het plan moet de administratieve en energiekosten voor de sector verminderen en daarnaast een

Vlaamse culinaire identiteit internationaal in de kijker plaatsen. Om dit op te volgen, is er een taskforce 'horeca' opgericht. Die zal een tweejaarlijks rapport uitbrengen. In de beleidsbrief Toerisme verklaarde minister Weyts dat hij de knelpunten van de sector in beeld had gebracht en acties had geformuleerd.

Het plan dat u nu voorstelt, bevat een overzicht van de lopende en van de nieuwe initiatieven van de Vlaamse overheid. Dat gaat onder meer over het versterken van starters, thematisch overleg met de lokale besturen en het voeren van een breed beleid binnen Toerisme Vlaanderen met projecten als Flanders Food Faculty, Jong Keukengeweld en met speciale aandacht voor kindvriendelijkheid in de sector. De sectorfederatie Horeca Vlaanderen ziet het ambitieuze beleidsplan als een startpunt en noemt de oprichting van de taskforce zelfs een van de belangrijkste beslissingen van dit plan.

Minister, in het horecabeleidsplan zegt u dat er vanuit VDAB verder wordt geïnvesteerd in het aanbieden van specifieke en vacaturegerichte horeca-beroepsopleidingen om de competenties van onder meer laaggeschoolden te versterken en duurzame tewerkstelling te verhogen. Ziet u mogelijkheden voor kansengroepen zoals personen met een migratieachtergrond en 50-plussers om een loopbaan uit te bouwen in de horeca? De combinatie arbeid-gezin voor personen die in de horeca werken, is niet altijd eenvoudig. Is er ruimte om binnen dit horecaplan hiervoor een initiatief te nemen? Ik denk bijvoorbeeld aan kinderopvang.

Daarnaast vermeldt het plan dat de opstart van het dienstverleningsplatform Xenia financieel wordt ondersteund. Op welke manier zal deze financiering worden opgezet? Hoe ziet het nieuwe businessmodel eruit dat hiermee wordt ondersteund? Wat is de meerwaarde hiervan voor de sector op lange termijn?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van Esbroeck, ik ben blij dat u opnieuw de aandacht vestigt op wat we doen met het horecaplan en ook op het belang daarvan. Ik wil u enkele cijfers geven over de diversiteit die in de tewerkstelling in de horecasector vandaag wordt bereikt. Dat is wat verschillend tegenover andere sectoren. Uit een studie van Guidea, het kenniscentrum van de horecasector, blijkt dat het aandeel laaggeschoolde werknemers in de sector 26 procent bedraagt ten opzichte van 18 procent gemiddeld. Met de laaggeschoolden scoren ze dus 8 procent hoger.

Bijna 35 procent van de werknemers in de sector is van allochtone herkomst ten opzichte van 14 procent gemiddeld. Bijna 21 procent is 50-plusser ten opzichte van 27 procent gemiddeld. Het aandeel van de 60-plusser ligt hoger dan gemiddeld, met 5 procent ten opzichte van 3 procent. Daaruit valt op te maken dat de horecasector aan bepaalde doelgroepen duidelijk meer werkgelegenheidskansen geeft dan aan andere. De horecasector heeft procentueel het hoogste aantal jongeren: 20 procent is jonger dan 25 jaar ten opzichte van 8 procent gemiddeld. Daaruit blijkt dat de horeca een grote openheid vertoont naar bepaalde segmenten van de arbeidsmarkt.

Het horecabeleidsplan heeft onder meer als doelstelling de positie van de horecasector op de arbeidsmarkt te versterken. De maatregelen zijn gericht op competentieontwikkeling van werkzoekenden, wat kansen zou moeten bieden aan bepaalde groepen die het vandaag moeilijker hebben op de arbeidsmarkt en waarvoor blijkbaar openheid is in de horecasector. Dit zal hun tewerkstelling in de sector nog bijkomend kunnen bevorderen. Ik zie dan ook zeker mogelijkheden voor kansengroepen om een loopbaan in de horecasector uit te bouwen.

Ik bespreek graag enkele maatregelen die we hebben genomen. Vooreerst zet de VDAB sterk in op de horecaopleidingen. De diversiteit zien we hier ook in terug. In de 976 opleidingen die in 2015 eindigden, was 52 procent van de cursisten laaggeschoold, was 45 procent allochtoon, 8 procent 50-plusser en 25 procent jonger dan 26 jaar. In die opleidingen scoren die doelgroepen zeer hoog.

Via het stelsel tijdelijke werkervaring kunnen personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt worden ingezet in de horecasector. De horecasector moet hierin een partner zijn. Ook heeft de sector een vrij jong werknemersprofiel. Samen met minister Crevits zet ik het nieuwe stelsel duaal leren in de markt. Dat start op 1 september 2016. Een van de proefprojecten waar we mee starten, is de Hotel- en Toerismeschool Spermalie in Brugge. Dat schept weer kansen voor de sector.

Verder komen we met het doelgroepenbeleid tegemoet aan de hoge loonkost. In de horeca zullen ongeveer vijf keer zoveel laag- en middelgeschoolde jongeren in aanmerking komen voor een loonkostenverlaging. Daarmee helpen we de sector heel duidelijk. Daarnaast komen ook 8184 oudere werknemers in aanmerking voor de doelgroepkorting.

Ten slotte wil ik binnen de horecasector het gebruik van de individuele beroepsopleiding (IBO) verder stimuleren. Op dit moment is de horecasector de derde grootste sector die een beroep doet op IBO als opleidingsvorm, en dit aantal neemt elk jaar gestaag toe. Bovendien maakt de horecasector, in vergelijking met andere sectoren, veel meer gebruik van IBO voor kansengroepen.

Van de cursisten die een IBO startten, behoorde 61 procent tot een of meerdere kansengroepen, terwijl dit voor de rest van de IBO's maar 42,8 procent betreft.

De cijfers geven de potentialiteit weer van de doelgroepen en van de overheidsmiddelen om de sector te helpen om die doelgroepen te kunnen aanwerven.

Het klopt dat er nood is aan aandacht voor de werk-privébalans in de sector. VDAB speelt hierop in door werkzoekenden met interesse voor een job in de horeca een zo realistisch mogelijk beeld te geven over het werk in de sector, zodat ze zich hierop vooraf kunnen organiseren. Daarnaast kunnen VDAB-cursisten terugbetaling vragen van de kosten voor kinderopvang tijdens de periode dat ze effectief stage of opleiding volgen. In de taskforce 'horeca', die u hebt aangehaald en die voor mij ook van groot belang is in het kader van het horecabeleidsplan – want zo is het geen eendagsvlieg maar een realiteit – wordt een vertegenwoordiging van Kind en Gezin opgenomen. De problematiek van het aanbod van kinderopvang tijdens onregelmatige uren kan daar dus zeker aan bod komen.

Ten slotte werkt de sector zelf ook aan dit thema. Zo ontwikkelde de sector in het kader van de ESF-oproep (Europees Sociaal Fonds) Werkbaarheid een HR-toolkit voor de horeca, die werkgevers ondersteunt op het gebied van HR. Daarin staan onder meer tips over de combinatie van werk en privé. In het kader van het nieuwe sectorconvenant die de Vlaamse Regering afgesloten heeft, engageert de sector zich om jaarlijks ten minste vijftig acties en/of opleidingen gespreid over de Vlaamse provincies en Brussel op te zetten in de horeca rond de thema's Kwaliteitsvolle Leer/Werkbedrijven, Werkbaarheid en HR.

De kern van het Xenia-project zet in op ontzorging van de horecaondernemer, en een gedeelde dienstverlening die het mogelijk maakt om zich enerzijds meer gericht te gaan focussen op de kernactiviteiten en anderzijds kosten te verminderen door het verkrijgen van schaalvoordelen. Het Xenia-project zou indienen op een lopende EFRO-oproep (Europees Fonds voor Regionale

Ontwikkeling) binnen de GTI Limburg, waardoor tot 40 procent EFRO-subsidies kunnen worden bekomen. Verder zou in de financiering worden voorzien vanuit de leden van Xenia zelf. Tot op heden is er echter nog geen EFRO-dossier ingediend, maar ik heb daar goede hoop op.

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord.

Jan Van Esbroeck (N-VA): Het is zo, de sector is enorm belangrijk voor de tewerkstelling van die doelgroep. Het is enorm belangrijk dat er aandacht naartoe gaat. Ik kan het niet beter zeggen dan de gedelegeerd bestuurder van Horeca Vlaanderen, namelijk dat ze enorm tevreden zijn met dit plan en dat ze eraan hebben kunnen meewerken en dat ze nog altijd betrokken zullen worden bij de taskforce 'horeca'. Proficiat met het plan.

Als we nu federaal minister van Werk Peeters en federaal minister van Sociale Zaken De Block nog kunnen bewegen om werk te maken van de vooropgestelde federale maatregelen, kunnen we misschien met een goed vooruitzicht naar de sector kijken. Het is belangrijk voor de tewerkstelling van die specifieke doelgroep.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): De sectorfederatie is inderdaad tevreden dat er een plan is en zeker ook dat de taskforce 'horeca' in het leven is geroepen, met een tweejaarlijkse rapportage en dus een constante evaluatie. Dat benadrukt het belang van het plan.

U hebt verwezen naar de competentie-ontwikkeling. Binnen de vijf jaar overleeft maar de helft van de gestarte horecazaken. Er zijn zeer veel faillissementen. Blijkbaar is dat vooral te wijten aan een gebrek aan kennis, een gebrek aan gezond ondernemerschap. Conform het plan, gaat u dan inzetten op zaken die al bestaan, zoals de Vlaamse startersbegeleiding en het Participatiefonds om die beter bekend te maken bij starters? Hoe gaat u dat doen? Wat is de timing? Of is dat al in gang gezet?

Komen er extra opleidingen, vooral rond de financiële aspecten? Horecaondernemers zijn vaak heel gedreven mensen, ze zijn gebeten door de horecamicrobe maar missen een beetje de kennis inzake boekhouding, balanslezen en budgetbeheer.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Een vraag van een heel andere orde. Ik juich uiteraard het beleidsplan en de taskforce 'horeca' toe. Er wordt structureel gewerkt op maat van de sector. Er zijn uiteraard nog veel andere sectoren met eigen noden en profiel. Is het uw plan om een dergelijke aanpak ook uit te rollen voor andere sectoren?

Ik denk aan de tuinbouwsector, waar we het net over hadden in het kader van de dienstencheques. Die schreeuwt om arbeidskrachten, is groeiende en kent veel jonge bedrijven. De problematiek is gelijkaardig. Bent u van plan om daar werk van te maken en andere sectoren op die manier een kans te geven? Gaat u voor hen ook een beleid op maat voeren? We zouden dat alleszins toejuichen. Over de automobielsector hebben we het een paar weken geleden ook nog gehad. Ik denk dat daar zeker vraag naar en nood aan is.

Minister Philippe Muyters: Soms verbazen de vragen mij. Ik dacht dat iedereen intussen wist dat VDAB altijd bereid is om met de sectoren samen vorming en opleiding op poten te zetten.

VDAB wil samen aan tafel gaan zitten om te bekijken welke specifieke vragen de sectoren hebben zodat ze daar maximaal aan tegemoet kunnen komen. Ik sta open om voor gelijk wie de maatregelen te nemen die nuttig zijn.

Ik heb geen maatregel van doelgroepenbeleid genomen voor de horeca, het is omgekeerd. Ik heb een doelgroepenmaatregel genomen met een groot effect op de horeca. Ik doe opleiding en vorming voor alle vacante jobs, en er zijn er veel vacant in de horeca, dus doen we daar actie rond. U mag het niet omdraaien, ik doe geen acties speciaal voor de horeca. Ik speel in op de noden om jobs ingevuld te krijgen en de economie te laten draaien en dat wil ik in elke sector doen, op dezelfde manier en even constructief als nu in de horeca.

Dat klopt, er zijn veel faillissementen. Ik heb in een nota al naar voren gebracht dat we extra moeten inzetten op de financiële geletterdheid met cursussen. We gaan natuurlijk nooit iemand dwingen om dat te doen, maar we moeten mogelijkheden bieden, bijvoorbeeld via SYNTRA.

Ja, we voeren campagnes. Ik denk aan PMV/Z, waarbij we effectief de campagnes voeren inzake financiële geletterdheid. We hebben nu die taskforce. In de bouw is er ook overleg met de overheid, we kunnen het daarmee vergelijken. Ik ben uiteraard bereid om bijkomende vragen aan mijn departementen te bekijken. Eén sector apart en specifiek helpen, dat mag niet, maar ik wil altijd luisteren naar de noden en oplossingen bieden.

Jan Van Esbroeck (N-VA): Ik dank u voor uw initiatieven, minister. Ik denk dat de sector dat samen met mij doet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de gevolgen van de aanslagen in Brussel en Zaventem voor de economie in Vlaanderen – 2015 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): De aanslagen van 22 maart hebben ongetwijfeld veel sporen nagelaten. Ik vind het nuttig om het in deze commissie ook eens te hebben over de mogelijke gevolgen.

Er verschijnen de laatste weken cijfers over de concrete impact op onze economie.

Om tot een echte conclusie te komen, moeten we dit wel op langere termijn onderzoeken en monitoren. Ik verwijs naar een artikel van de heer Smets, gouverneur van de Nationale Bank, van eind april, waarin hij zegt dat het zijn inschatting is dat ons bruto binnenlands product in het eerste kwartaal zo'n 0,1 procent heeft misgelopen als gevolg van de aanslagen. Hiermee is de impact, zo blijkt, mogelijk groter in ons land dan bij de buurlanden die getroffen werden. Door het feit dat onze nationale luchthaven in het centrum van de aanslagen stond, werd ook een belangrijk centrum van onze economie getroffen.

Uiteraard voelen horeca en toerisme de gevolgen bijzonder hard, om nog niet te spreken over de imagoschade die ons land heeft opgelopen. Op de dag van de aanslagen leden kmo's in Brussel, met nadruk op horeca en toerisme, zo'n 35 procent omzetverlies. Horeca Vlaanderen zag in een rondvraag alvast weinig optimisme voor het vervolg. Vier op tien ondernemers verwacht ook nog de

komende maanden omzetverlies te lijden of boekingen of aankopen te mislopen. Verder schat het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen in dat de groei van het aantal starters, dat in het eerste kwartaal 7 procent bedroeg, in de komende maanden wel eens zou kunnen stilvallen. Ik verwijs naar cijfers die ik in de media heb gelezen. Minister, u zou die kunnen bevestigen of ontkennen.

Minister, wat kunt u als Vlaams minister van Economie ondernemen om de gevolgen van de aanslagen zo minimaal mogelijk te houden? Wat hebt u reeds ondernomen en wat zult u nog ondernemen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, ik betreur uiteraard ten zeerste de impact die de aanslagen hebben, en zeker ook op onze economie.

Uit een recente enquête van Voka blijkt dat de meerderheid van de ondernemers vooral een tijdelijk impact verwacht op de economie. Volgens informatie van de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) krijgt men hierover de laatste dagen geen vragen meer. Vlak na de aanslagen wel, maar die gingen vooral over tijdelijke werkloosheid.

Op de vraag of dit zal leiden tot minder investeringen in Brussel, geeft de meerderheid van de respondenten van de Voka-enquête aan dat vooral de combinatie met andere elementen, zoals het op de helling staan van fiscale rulings, de Brusselse tunnels, de mobiliteitskwestie ertoe zou geleid hebben dat investeringen worden uitgesteld of bedrijven zouden vertrekken.

De hefboomen om toekomstige pogingen tot terrorisme te voorkomen, zijn beperkt en situeren zich uiteraard op het federale niveau, maar de resultaten van de Voka-enquête geven toch een aantal elementen waarmee we aan de slag kunnen: door verder te werken aan het wegnemen van andere drempels voor ondernemers; het stimuleren van ondernemerschap. Recent waren er in Walibi 2300 jongeren samen die een heel jaar met ondernemerschap bezig zijn geweest. We zijn goed bezig met het stimuleren van ondernemerschap. We zetten ook meer in op de leerkrachten omdat als de leerkracht vol is van ondernemerschap, hij dit ook gemakkelijker zal overbrengen. We creëren ook een klimaat van rechtszekerheid zodat we ondernemers genoeg andere argumenten kunnen geven waarom het de moeite is om in Vlaanderen te blijven investeren.

We moeten blijven in de diepte werken en op de lange termijn denken. Vlaanderen is een toplocatie met sterke troeven zoals een hoge scholingsgraad, productiviteit, onderzoek en ontwikkeling en 'state of the art'-onderzoeksinstellingen die we in de verf zullen blijven zetten. Het is een enorme troef om buitenlandse investeringen aan te trekken maar ook om bestaande investeringen in Vlaanderen uit te breiden.

Voor mij blijft het dus ook in deze periode onze belangrijkste taak om meer dan ooit de steun vanuit Vlaanderen voor iedereen die onderneemt of wil ondernemen, te benadrukken.

Daarnaast beschikken we onder meer bij ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) over belangrijke instrumenten om bedrijven in tijdelijke moeilijkheden bij te staan. Zo kan de waarborgregeling helpen om de financiering te faciliteren van bedrijven die een dip in hun omzet kennen door de aanslagen, voor de grotere kmo's is er uiteraard de werking van Gigarant. Zoals u weet, heb ik de afgelopen tijd stappen gezet om de bekendheid van PMV te verhogen en duidelijk te maken dat ze vooral moeten luisteren naar bedrijven die met problemen of voorstellen naar hen komen om op maat van die onderneming naar oplossingen te zoeken.

Deze communicatie-inspanningen zal ik dan ook onverminderd voortzetten omdat ze nu meer dan ooit nodig zijn.

Daarnaast is mijn kabinet samen met PMV ook volop bezig om na te gaan of we in Vlaanderen een werking rond doorstart kunnen uitbouwen. Het gebeurt al in andere landen, bijvoorbeeld in Nederland. Dit doen we uiteraard in nauw overleg met de bankensector omdat zij via hun kredietverlening de vinger aan de financiële pols houden.

Los van wat we in Vlaanderen kunnen doen, zijn er uiteraard belangrijke bevoegdheden op het federale vlak waarmee de economische gevolgen van de aanslagen kunnen worden gemilderd. Ik heb begrepen dat de federale collega's al hebben aangegeven al het nodige te doen, waar ik dan ook alle vertrouwen in heb.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide toelichting.

De enquêtes van Voka en UNIZO bevestigen jammer genoeg de cijfers en alleszins de tendens. We moeten inderdaad niet te hard paniker en vooral monitoren. Over een jaar kunnen we misschien pas echt weten wat het effect van de aanslagen is geweest.

U hebt een hele opsomming gegeven van wat u doet en kunt doen in Vlaanderen voor het stimuleren van ondernemerschap. U werkt ook aan de bekendheid van PMV. Ik heb nog een suggestie. Minister Gatz heeft een imagocampagne opgezet voor Brussel. Is het misschien geen idee om een concrete campagne op te zetten voor het imago van het ondernemerschap? Er gebeurt heel veel, laat ons dat bundelen, eventueel zelfs in overleg met uw federale collega's. Laat ons vanuit Vlaanderen in de verf zetten en stimuleren wat u doet voor de Vlaamse ondernemer. Hopelijk heeft dat een positief effect op het ondernemerschap en stopt het de negatieve tendensen.

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Minister, in het luchthavengebied is er het Luchthavenhuis, dat een belangrijke rol speelt voor het begeleiden van mensen naar de juiste werkplekken in en rond de luchthaven. Het is gevestigd in de toren die nog niet toegankelijk is. Op hun website staat dat hun diensten momenteel gesloten zijn.

Minister, weet u of hun werking ergens kan worden voortgezet want zij leveren toch wel nuttig werk voor de regio?

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Christiaens, de filosofie van het ondersteunen van en het investeren in meer ondernemerschap is een call die ik heb uitgeschreven en die al is besproken door de Vlaamse Regering. Het zit goed en zal binnenkort worden uitgerold. Ik wil dit ook doen, los van de aanslagen, omdat we niet altijd aan de aanslagen moeten herinneren maar wel een stimulans tot ondernemerschap bieden. Ook minister-president Bourgeois is als minister van Buitenlandse Handel goed bezig met het aantrekken van buitenlandse investeringen. Hij is zelf al naar het buitenland gegaan om de troeven van Vlaanderen toe te lichten. De nodige acties worden dus ondernomen. Ze gebeurden trouwens al: mijn ondernemerschapscall was al in de markt maar hij zal het geheel nog versterken. Ook bij collega Bourgeois zat er al veel in de pijn. Het komt natuurlijk in een ander daglicht te staan door de terreuraanslagen. De noodzaak is er nog, maar het was al opgenomen in het klassieke beleid.

Collega Maes, het is logisch dat we niet verder konden werken in de luchthaven omdat bezoekers niet worden toegelaten. Ik heb begrepen dat de werking tijdelijk is ondergebracht in VDAB Vilvoorde. Ook de samenwerking met Actiris blijft verzekerd. In juni zal op de vergadering van de raad van bestuur een nieuwe oprichtingsakte voorliggen van de nieuwe vzw Luchthavenhuis, in een structureel partnerschap met Brussels Airport Company (BAC), met de provincie Vlaams-Brabant, Voka Vlaams-Brabant, Actiris enzovoort.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, ik ben het helemaal met u eens dat we zeker niet de link moeten blijven leggen met de aanslagen, integendeel. We moeten wel in de verf zetten wat we doen en wat we te bieden hebben. Ik verneem dat u ermee bezig bent.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kapitaalsverhoging in het ARKimedes II-fonds – 2016 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, op vrijdag 22 april 2016 besliste de Vlaamse Regering om een kapitaalsverhoging van 50 miljoen euro door te voeren in het ARKimedes II-fonds. Een van de voornaamste redenen was dat voor een internationale groei van kmo's er een vrij grote kapitaalsnood is, soms van 10 tot 20 miljoen euro. Met het vroegere plafond van 1,5 miljoen euro werden veel mooie investeringen onmogelijk gemaakt, waardoor Vlaamse groeiers enkel nog konden kiezen voor een internationale groep. Door deze tweede kapitaalsverhoging wordt extra zuurstof gegeven aan het fonds voor Activering van Risico Kapitaal (ARKimedes-fonds), dat participeert in beloftevolle kmo's.

Het investeringsfonds maakt deel uit van ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en wil vooral een hefboomeffect creëren voor de inbreng van private investeringen. Dit past ook volledig in de doelstelling van PMV om als partner van ondernemingen te zorgen dat elk goed businessplan in Vlaanderen financiering vindt, buiten of binnen PMV.

Minister, in uw persbericht gaf u aan dat het voornaamste doel van deze kapitaalsverhoging het ondersteunen van groeibedrijven is: ondernemingen die de startupfase stilaan voorbij zijn en nu uitkijken naar internationale groei.

Minister, communicatie is hierbij heel belangrijk. Op welke manier zullen we de kmo's vinden die in die fase zitten? Op welke manier zal de communicatie over en de kennis van dit fonds gemaximaliseerd worden naar de beoogde doelgroep, zodat zoveel mogelijk ondernemingen er een beroep op kunnen doen?

Hebt u specifieke sectoren op het oog die door dit fonds en deze kapitaalsverhoging meer dan voorheen zullen kunnen worden ondersteund?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Gryffroy, het is altijd goed dat er extra aandacht wordt geschonken aan die extra kapitaalsverhoging. Op zich is dat heel essentieel.

Het ARKImedes-fonds financiert ondernemingen op onrechtstreekse wijze, via fondsen. Zij moeten de potentiële cliënten vinden. Zij moeten die investeringsvoorstellen kunnen aantrekken, op die manier effectief de stap zetten en ervoor zorgen dat die scale-up effectief kan gebeuren door een aantal bedrijven. Je hebt daarvoor wat meer middelen nodig dan bij de startup. We moeten er dus rekening mee houden dat geen veelheid van ondernemingen daarvan kan gebruikmaken. Dankzij de kapitaalsverhoging en het werken met fondsen zal het toch een degelijke medefinanciering met zich mee kunnen brengen.

ARKImedes heeft een fondsgrootte van 210 miljoen euro. Nieuw is dat we de teruggevloede middelen kunnen herinvesteren binnen ARKImedes. Zo kunnen we die scale-up doen, maar tegelijk een rol blijven spelen in het starterssegment. Uiteraard zal PMV er onrechtstreeks via de opvolging van die fondsen op toekijken dat die doelgroep van startups, maar ook scale-ups effectief wordt bereikt, in de communicatie én in de financiering. Zoals ik al zei, ligt in dit model het initiatief in eerste instantie bij die fondsen zelf.

Bij de aanwending van de startersmiddelen heeft ARKImedes bijzondere aandacht voor een aantal sectoren: life sciences; de circulaire economie, de bio-economie en de duurzame chemie; engineering en ICT-activiteiten. De kapitaalverhoging zal op zich geen verandering brengen in die sectorkeuze, al is voor investeringen in opschaalfondsen de sectorfocus wellicht iets minder uitgesproken. Belangrijk blijft dat de investeringen aansluiten bij de kernsectoren waarin Vlaanderen competenties heeft uitgebouwd, onder andere de sectoren die ik heb opgesomd.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb één bijkomende bemerking. De communicatiecampagne moet inderdaad worden gevoerd door de fondsen zelf. Die fondsen op zich zijn niet altijd bekend bij kmo's. Zou het dan geen goed idee zijn dat u of de regering daarover wat meer campagne of communicatie zou voeren, zodat de mensen of de bedrijven die in aanmerking zouden kunnen komen, het daardoor ook effectief leren kennen? Achteraf moeten ze natuurlijk wel zelf hun weg zoeken, dat is waar. Maar soms is de naambekendheid echt wel belangrijk. Vaak zie je dat bedrijven op zoek zijn, maar niet altijd het juiste spoor vinden. Op die manier kunt u misschien wat communicatie stroomlijnen voor die doelgroep.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, zal de nieuwe focus op de scale-ups verlopen via nieuwe risicokapitaalverschaffers overeenkomstig het decreet betreffende het activeren van risicokapitaal in Vlaanderen (ARKIV's) of via de bestaande?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben er niet 100 procent zeker van, maar ik denk dat beide kunnen. Ik denk niet dat we de voorwaarde hebben opgelegd dat het de bestaande moeten zijn.

Mijnheer Gryffroy, ik vind het heel belangrijk dat we, eerder dan dat PMV zoals in het verleden eerst zegt wat er allemaal is, ook welke ARKIV-fondsen, de zaak omdraaien. Als PMV weet welke ARKIV-fondsen er zijn, kan ze een bedrijf dat met een bepaalde problematiek bij PMV komt, een goed plan en een goed team

heeft, naar dat ARKIV-fonds verwijzen. Dat lijkt mij de beste communicatie te zijn. Uiteraard moeten die ARKIV-fondsen hun communicatie doen. Absoluut. Maar PMV is in dat geheel een goede verwijzer. Dat is de weg die ze zijn uitgegaan. Ik denk dat er in dezen zeker op die manier kan worden gewerkt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de subsidie- en participatiedatabank – 2019 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, collega's, minister, een belangrijk element uit het regeerakkoord en de beleidsnota is het in kaart brengen van een aantal subsidie- en ondersteuningsmechanismen.

Het Vlaamse regeerakkoord voorziet in de uitbouw van een subsidie- en participatiedatabank. Het is de bedoeling om een meervoudige subsidiëring van eenzelfde bedrijf, vanuit verschillende instrumenten zoals Participatie-Maatschappij Vlaanderen (PMV), Limburgse Reconversie maatschappij (LRM) of andere, te vermijden. De noodzaak van dergelijke databanken is duidelijk gebleken. Er zijn daarover al een heel aantal vragen, vooral schriftelijke, onder andere door mezelf, ingediend. Het recente debat over Punch Powertrain toonde aan dat de kruiselingse of overlappende participaties gigantisch zijn. In dit geval bleek de Vlaamse overheid voor niet minder dan 43 procent aandeelhouder te zijn, via de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (Gimv), via Gimv-XL, via PMV, LRM enzovoort.

Het specifieke dossier toont aan dat er grote versnippering is. Dat is niet echt efficiënt. Voor elk dossier en voor elke participatie moet er een apart dossier worden aangemaakt en moet het opnieuw worden onderzocht. Als dat vier of vijf keer voor hetzelfde bedrijf of project moet gebeuren, lijkt ons dat niet echt goed. Ook de minister gaf aan daar geen grote voorstander van te zijn.

Inzake de participatiedatabank werd er een voorstel uitgewerkt door PMV en LRM. Dat voorstel zou op 8 juli 2015 bezorgd zijn aan de minister. Het voorstel werd ondertussen goedgekeurd. De bedoeling is dat alvast PMV en LRM hun investeringen oplijsten in een database. Ook is het de bedoeling dat er tussen beide organen of fondsen regelmatig overleg zal plaatsvinden.

Met betrekking tot de subsidiedatabank is het blijktens uw antwoorden op eerdere schriftelijke vragen de bedoeling om het te laten aansluiten op het Europees initiatief om investeringen boven de 500.000 euro aan te laten melden en toegankelijk te maken, zodat daarop gemakkelijk toezicht kan worden uitgeoefend in het kader van de toelating van steun door staten.

Minister, verdergaand op de vraag van de heer Van Rompuy gaf u aan de investeringsdatabank eind 2015 operationeel zou zijn, na het uitklaren van een aantal juridische elementen rond vertrouwelijkheid. Wat is de globale stand van zaken met betrekking tot de respectievelijk subsidie- en participatiedatabank? Welke verdere stappen zijn nog nodig om tot een volledige implementatie te komen?

Met betrekking tot de participatiedatabank stelde u in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 8 juli 2015 dat het de bedoeling is om gemeenschappelijke

participaties van PMV en LRM "zoveel mogelijk" te vermijden. Dat zorgt natuurlijk voor enige verwarring. Is het helemaal vermijden of zijn er nog een aantal pistes of sectoren waar het dan minder zou zijn? Is het alleen voor nieuwe dossiers of ook voor de lopende? Zijn er situaties waar u toch nog overlappende participaties wenselijk acht? Kunt u dat wat verduidelijken?

Kunt u de perimeter van de investeringsdatabank toelichten? Worden enkel de investeringen van PMV zelf in de database opgenomen? Of wordt er ook gekeken naar andere investeringen vanuit nevenfondsen en dochtervennootschappen, zoals het TINA-fonds, het Vlaams Innovatiefonds (Vinnof), ARKimedes, Gigarant enzovoort? Zo neen, waarom niet? Bent u desgevallend bereid de perimeter van de databank in die zin uit te breiden?

Ik kijk uit naar uw antwoorden.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Schiltz, het gaat inderdaad over twee databanken. Zoals u zei, sluit de subsidiedatabank aan bij de Europese Commissie. Anderzijds is er de participatiedatabank, die op mijn vraag door PMV en LRM werd ontwikkeld over investeringen en financieringen.

Deze participatiedatabank is in februari 2016 operationeel geworden. Mijn kabinet en ikzelf hebben sindsdien toegang tot de namen van alle ondernemingen die investeringen en financieringen ontvingen van een van beide investeringsmaatschappijen. We kennen de respectieve bedragen, de vorm van de investeringen en de vorm van de financieringen, namelijk kapitaal, lening of waarborg.

Wat is de stand van zaken in verband met de subsidiedatabank? U hebt die volgens mij goed geschetst. We willen komen tot één Europese databank. Dat is goed. Alle lidstaten hebben zich daarbij aangesloten. We zouden komen tot één Europese databank, waarin via verschillende filters zal kunnen worden gezocht wie wanneer welke steun heeft ontvangen.

Ik heb begrepen dat binnenkort een eerste versie van de module die de Europese Commissie heeft ontwikkeld in testfase zal worden gelanceerd. Voor Vlaanderen neemt het Agentschap Innoveren en Ondernemen de coördinatie op zich.

In de eerste opstartfase zal de federale overheid de toegang krijgen tot het systeem. We hebben de afspraak dat de federale overheid onmiddellijk verschillende regionale kantoren zal oprichten zodat elk gewest vanaf dan zelf kan instaan voor de rapportering over de eigen steundossiers.

De Vlaamse vertegenwoordiging bij de Europese Unie zal de nodige toegangsrechten kunnen aanmaken. Dat zal dus geen probleem vormen.

Ikzelf heb subsidies in mijn eigen beleidsdomein. Er zijn ook collega's die staatssteun toekennen, maar zij zullen dan zelf de verantwoordelijkheid moeten nemen om alle gegevens over die steunregimes en over grote dossiers per onderneming met een investering van meer dan 500.000 euro aan te brengen.

We hebben inderdaad als doel om situaties waarbij PMV en LRM beiden financierder zijn, zo veel mogelijk te vermijden. We hebben het dan vooral over de toekomst. Het is niet altijd evident om iets uit het verleden snelsnel aan te passen. Maar we moeten er in de toekomst verstandiger mee omgaan. Een eerste reden is zeker het vermijden van dubbel werk voor de opmaak van dossiers. Dat hebt u zelf aangehaald. Een andere reden is dat het zou kunnen dat er bij bepaalde investeringen en onvoorziene evoluties een situatie zou kunnen

zijn waarbij de vennootschappen tegenover elkaar komen te staan aan de onderhandelingstafel. Dat zou natuurlijk een zeer moeilijke situatie zijn.

Zoals ik al zei, kunnen we de investeringen uit het verleden pas geleidelijk te gelde maken. Daardoor blijven er vandaag een aantal gemeenschappelijke investeringen bestaan in de portefeuilles.

U vraagt of in de toekomst twee organisaties nog een gemeenschappelijke investering kunnen aangaan. Wat mij betreft, kan het. Ze zullen dat echter zeer zorgvuldig tegen het licht moeten houden om te zien of het wel echt opportuun is dat verschillende agentschappen of LRM en PMV samen participatie of steun geven. In elk geval moeten er wat mij betreft afspraken worden gemaakt over hoe het Vlaams belang in conflictsituaties kan worden gevrijwaard. Het uitgangspunt is dus 'neen'. Als er zeer goede redenen zouden zijn, wil ik dat altijd bekijken, maar dan met goede afspraken.

Ten slotte, alle bedrijfsinvesteringen van zowel de PMV-groep als de LRM-groep worden in de participatiedatabase opgenomen. Het betreft dus zowel de kapitaalsinvesteringen, de leningen en de waarborgen tot 1,5 miljoen euro. Voor alle duidelijkheid voeg ik er nog aan toe dat de fondsinvesteringen niet in de databank worden opgenomen, aangezien die worden beheerd door derden. Potentiële conflicten tussen beide investeringsmaatschappijen kunnen zich daar dus niet voordoen.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, uit dat laatste wordt alvast duidelijk dat er wordt gekozen voor een ruime benadering van de perimeter. Dat lijkt mij de juiste keuze. Het scheidt meteen duidelijkheid.

Ik begrijp dat uw antwoord op de gemeenschappelijke participaties 'neen' is, tenzij er duidelijk kan worden aangetoond dat er een extra opportuniteit is om het wel te doen.

Het is immers inderdaad een beetje gek dat men voor 43 procent of welk percentage dan ook aandeelhouder wordt van een bedrijf, maar dat dat dan over vier entiteiten verspreid is, met een veel beperktere impact, met veel minder gewicht qua stemrecht.

Met betrekking tot de subsidiedatabank voor steun aan bedrijven die meer dan 500.000 euro bedraagt, wordt er overwogen om ook voor lagere inschrijvingen die subsidies duidelijk te maken? In het kader van de openbaarheid van bestuur en dergelijke lijkt het me toch wel interessant dat ook de bevolking weet aan welke bedrijven er steun is gegeven, en hoeveel steun er werd gegeven. Wordt er, met andere woorden, na de startfase Europees en als er eenmaal toegang wordt verschaft aan Vlaanderen, aan de regionale operatoren, overwogen om die databank uit te breiden en ook publiek toegankelijk te maken?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Het is niet zo dat we de databank uitbreiden, maar het jaarverslag van het Agentschap Innoveren en Ondernemen geeft ook daarop een zicht.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de verlenging met twee jaar van de call voor laadpalen – 2041 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voorzitter, minister, mijn vraag gaat over de verlenging met twee jaar van de call voor laadpalen, die recent afliep. Eind maart gaf de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring met het oog op adviesaanvraag aan de Raad van State aan het voorontwerp van besluit om de termijn voor de call laadpalen met twee jaar te verlengen. In de nota aan de Vlaamse Regering staat te lezen dat voor een reeks investeringsdossiers, met een steunbedrag ter waarde van ongeveer 9,5 miljoen euro, de investeringstermijn loopt tot 18 mei 2016. In de praktijk zou echter blijken dat slechts een beperkt percentage van de gesubsidieerde investeringen tot op heden werd uitgevoerd. De uitblijvende aangroei van de verkoop van elektrische voertuigen wordt als belangrijkste argument aangehaald. Minister, om de verlenging van de call te verantwoorden, wijst u op de goedkeuring van het actieplan 'Clean Power for Transport' en een aantal fiscale wijzigingen in de verkeersbelasting. Die maatregelen zouden de groene mobiliteit nieuwe impulsen moeten geven.

Slechts een beperkt percentage van de investeringsdossiers die lopen tot 18 mei 2016, werd gerealiseerd. Welk percentage werd gerealiseerd en welk bedrag vertegenwoordigt dat percentage? De verlenging zou worden toegestaan aan ondernemingen die een realistisch businessplan kunnen voorleggen. Was dat businessplan niet net een voorwaarde om in aanmerking te komen voor een investeringssubsidie? Op zich zou iedereen dat dus toch moeten hebben. Mogen ondernemingen hun oorspronkelijke aanvraagdossier bijsturen nu er een bijkomende faciliteit wordt verleend? Geldt die mogelijkheid tot bijsturing enkel voor de timing of ook inhoudelijk? De slechte economische situatie was een valabel argument om de moeilijke verkoop van elektrische voertuigen te verantwoorden. Waren er naast dit economische argument ook technische of wettelijke belemmeringen die het plaatsen van laadpalen bemoeilijkten? Zo ja, om welke gaat het dan en hoe vaak komen die voor?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik moet eerlijk zeggen dat ik op dit moment geen volledig zicht heb op het aantal geplaatste laadpalen, omdat het geheel wordt bekeken als de dossiers zijn afgerond. In de reeds afgesloten en gecontroleerde dossiers, en dat zijn er een aantal kleinere, werden zeven laadpalen uitgevoerd voor een totaal investeringsbedrag van 49.750 euro. Op de dossiers waarin er qua investeringstermijn een verlenging werd aangevraagd, heb ik echter wel een goed zicht. Er is sprake van 3 grote projecten, waarbij momenteel 2 procent, 9 procent en 48 procent van het initiële investeringsbedrag werd uitgevoerd. Voor die 3 projecten gaat het in totaal over 961.000 euro, wat goed is voor 233 laadpalen. Ze geven aan dat ze bij een verlenging met 2 jaar nog eens 4.820.000 euro willen investeren in 1165 laadpalen.

Er zijn ook nog twee kleine dossiers waarvoor om een verlenging is gevraagd, maar het gaat dan over enkele laadpalen op een eigen bedrijfsterrein. Het gaat meer concreet over twee gerealiseerde laadpalen en een geplande investering van 44.000 euro in elf laadpalen. Omdat de dossiers nog lopen, is er geen controle van de facturen en de aanvaardbare investeringskosten. Dat gebeurt achteraf. Daarom heb ik niet meteen een zicht op alles.

Het indienen van een businessplan was in het verleden niet nodig bij de indiening van de aanvraag. De ecologiepremie is een laagdrempelige investeringssteun, waarbij ondernemingen die investeren, snel over de steun kunnen beschikken. Het was de bedoeling om met weinig administratieve last die ondernemingen te gaan ondersteunen om in vooruitstrevende technologieën met meerkosten te investeren. Het opvragen van een businessplan voor de investering in een goedgekeurde technologie vanuit een standaardlijst werd in 2010 niet opportuun geacht. Dat was waarschijnlijk ook niet haalbaar, omdat het ging over 547 dossiers.

Bij de verlenging van de dossiers wordt niet in inhoudelijke bijsturingen voorzien. Enkel de investeringsperiode wordt met twee jaar verlengd, maar de technologieën waarin moet worden geïnvesteerd, blijven dus dezelfde.

De belangrijkste hindernis is natuurlijk het beperkte aantal elektrische en hybride wagens dat nog altijd in omloop is, waardoor er voor investeerders slechts een beperkt of geen rendement is of in het verschiet ligt. Daarnaast waren er nog enkele bijkomende belemmeringen. Ten eerste was er tot 2014 een wettelijke belemmering voor het samengaan van laadpalen en de ecologiepremie. Bij de ecologiepremie mag een onderneming immers de investeringen niet gratis of onder bezwarende titel ter beschikking stellen aan derden. Nu wordt zo'n laadpaal natuurlijk pas interessant als je die ter beschikking stelt aan derden. Die steun toekennen mocht dus niet. We hebben daar in mei 2014 een mouw aan gepast: het werd dan wel mogelijk om laadpaalsystemen gratis of onder bezwarende titel ter beschikking te stellen aan derden zonder dat men de ecologiepremie verliest. Ook wat die verlenging betreft, zal dat dus wellicht een positief aspect kunnen zijn.

Ten tweede was er een technologische belemmering. De laadpalen waren wel al een mature technologie in de periode dat de projecten in kwestie werden ingediend, maar er was toen nog wel discussie over de standaardisatie van de laadpalen. In 2013 heeft de sector daar afspraken over gemaakt, zodat ook dat knelpunt ondertussen is verholpen. Ten slotte bestond in het verleden geen overkoepelende Vlaamse visie op duurzame mobiliteit. Met de Europese richtlijn over de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen van oktober 2014 worden de lidstaten aangespoord om nationale beleidskaders te maken. De Vlaamse overheid werkt momenteel aan dat beleidskader. Ze neemt actie om duurzame mobiliteit te faciliteren. De verlenging van de investeringstermijn van de oude ecologiepremieprojecten met betrekking tot laadpalen is voor mij ook een van de acties die daarin passen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Dat wordt al heel wat helderder. U zegt dat de Vlaamse Regering aan een beleidskader werkt. Ik begrijp dus dat dat er nu nog niet is. Hoe ziet u dat dan in combinatie of congruentie met het actieplan 'Clean Power for Transport'? Ik neem aan dat dat een actie zal zijn van dat beleidskader, maar daar komt dus nog een beleidskader rond, neem ik aan, of hoe moet ik dat dan zien?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, het is zeer heuglijk nieuws dat de call wordt verlengd. Ik denk dat dat wel nodig is in het kader van de Europese initiatieven die u hebt aangehaald. Als u het hebt over het Vlaamse beleidskader dat ter zake wordt ontwikkeld, neem ik aan dat u doelt op het programma 'Clean Power for Transport' dat de overheid uitrolt. Wordt er ook bekeken wat de bijdrage van de lokale overheden in deze kwestie kan zijn? We bevinden ons in de commissie Economie en het gaat vooral over de financiële ondersteuning, dat

begrijp ik wel, maar ik vraag dat u dat toch meeneemt naar uw collega's. Ik zal de vraag uiteraard ook bij minister Tommelein indienen, die, dacht ik, coördinator is binnen de regering. Is het ook mogelijk om de lokale subsidies af te stemmen op de demarches die met deze call worden gelanceerd?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik had enigszins dezelfde bezorgdheid als collega Schiltz. Voormalig minister Turtelboom was al met een plan gekomen voor laadpalen in het openbare domein. Ik denk dat dat zich in een eindfase bevindt. Het was de bedoeling dat men in eerste instantie bekijkt of er een laadpaal aanwezig is. Is er geen laadpaal aanwezig, dan zou er een beroep kunnen worden gedaan op een raamcontract waarin zowel de investering als de exploitatie inbegrepen is. Hier gaat het echter natuurlijk over bedrijven die willen investeren in laadpaalinfrastructuur. Als straks de distributienetbeheerders moeten controleren of er bijkomend laadpalen nodig zijn op de openbare weg, dan kan er natuurlijk ook wel een overlapping en een synergie komen.

Ik geef een klein voorbeeld. Stel dat AD Delhaize beslist om een aantal laadpalen te plaatsen en daar eventueel ecologiesteun voor krijgt. Als dat bedrijf 's avonds of 's nachts zijn parking open laat, dan kan die mee worden beschouwd als een deel van de openbare weg, en dan is het niet nodig dat die distributienetbeheerder vlak daarnaast ook nog eens moet investeren in bijkomende laadpalen.

Wie coördineert waar overal die laadpalen komen te staan, zowel voor dit gedeelte als voor het gedeelte dat op de openbare weg komt? Er zijn immers veel synergieën mogelijk. Dit gaat via de distributienetbeheerders. Het is de bedoeling dat dit uiteindelijk selfsupporting is, dus dat men zijn investering afschrijft op basis van de inkomsten die men krijgt door het verkopen van de elektriciteit. Er zou voldoende markt zijn om dat project zo te laten plaatsvinden. Dan is natuurlijk de vraag: wat is nu openbaar domein en wat niet? Is er ter zake coherentie en samenspraak?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): We zijn een beetje commissie Energie aan het spelen in de commissie Economie. Dit is echter wel een heel belangrijk onderwerp, dat natuurlijk ook een economische impact heeft. Minister, in die zin is het goed dat u die verlenging mogelijk hebt gemaakt. Het is echter toch belangrijk om die afstemming te doen. Collega Gryffroy heeft u een technische uitleg gegeven, maar het komt erop neer dat de netbeheerders op dit moment naar lokale besturen stappen met de boodschap dat ze de mogelijkheid krijgen om gratis laadpaalinfrastructuur in het openbaar domein te plaatsen, en dat contrasteert natuurlijk met de economische overheidssteun die we aan private spelers geven om op privédomein in diezelfde laadinfrastructuur te gaan voorzien. Een afstemming tussen die twee bewegingen is dus hoe dan ook heel belangrijk en nodig, niet alleen binnen de Vlaamse beleidsdomeinen en met de lokale besturen, maar misschien ook omdat we dat actieplan 'Clean Power for Transport' niet alleen voor onszelf opmaken, maar ook voor Europa. Europa verwacht van ons een gecoördineerd actieplan van Vlaanderen, Wallonië, Brussel en de federale overheid. Overlegt u met uw federale collega's of uw collega's van Wallonië en Brussel over het economisch ondersteuningsbeleid voor elektrische mobiliteit?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik moet eerlijk zeggen dat ik vandaag het gevoel heb dat ik het best minister van Welzijn, Energie en Sociale Economie zou

kunnen zijn, en misschien hadden we Financiën en Begroting er dan ook het best opnieuw bijgedaan. Ik maak dit grapje om op het volgende te wijzen. Collega Turtelboom heeft me toen gevraagd, en huidig collega Tommelein doet dat nu, of ik bereid was om die steun met twee jaar te verlengen, wegens het feit dat er slechts een geringe invulling was gegeven. Ik ben daarop ingegaan. Ik wil echt vragen dat u zich met alle vragen over het plan, de lokale betrokkenheid, de openbare domeinen en de privédomeinen tot mijn collega zou richten. Ik vind het zelfs niet kies om in zijn plaats op die vragen te antwoorden. Hij zal echter met verve al die vragen kunnen beantwoorden.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord;

Johan Danen (Groen): Als we het economische onderdeel bekijken, dan lijkt het me inderdaad, gezien de context, verstandig te zijn geweest om die call uit te stellen. Ik wil u bedanken voor de antwoorden. Er is veel gezegd, maar dit zal zeker een vervolg krijgen in de commissie Energie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

Versie voor eindredactie